

Gegeven keur

P.C. Boutens

bron

P.C. Boutens, *Gegeven keur*. Uitgevers-maatschappij Oceanus, Den Haag 1942

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/bout005gege01_01/colofon.php

© 2017 dbnl

Foto W. Coret - Den Haag

P.C. Boutens

Ten geleide

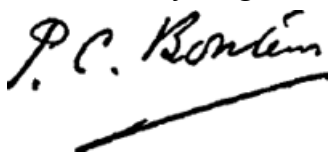
Zeer geachte Heer Goddard,

Neen, ik kan mij niet bezinnen hoeveel jaren het moet geleden zijn, dat ik U voor het eerst ontmoette. Het was bij gelegenheid van een grandioos gedenkingsfeest op touw gezet door den Nederlandschen Uitgeversbond, herinner ik mij, in het Paviljoen van het Vondelpark. Gij werkte toen samen met den Middelburgschen drukker-uitgever G.W. den Boer, die indertijd van het spel van 'Middelburgs Overgang' het tekstboek bezorgde en later de kostelijk verluchte en zoo schoon uitgeschreven weelde-uitgave van de hand van Frits Lensvelt. En nu ontmoet ik U weêr, nadat door de grillen van den oorlog het hoe langer hoe meer uitgebreid bedrijf in ons oude, onvergetelijke Middelburg vernield is. En vol moed zijt Gij nu hier in den Haag overnieuw begonnen, en - Gij zoudt zoo gaarne onder Uw vroegste publicaties opgenomen zien een bloemlezing uit mijn oorspronkelijke poëzie... Jamaar voor het tot stand brengen van iets dergelijks behoort men niet in de laatste plaats uit te zien naar den als welbeslagen aangewezen samensteller... Maar het was juist Uw bedoeling dat ik persoonlijk dit werk voor U ondernemen zou. En meteen volgde een heele reeks namen van verzen die naar Uw overtuiging niet weg mochten blijven... Gij schijnt zelf een volledig schema pasklaar bij de hand te hebben. En dit maakt mijn ingrijpen in deze des te bezwaarlijker. Juist nu, nu een ander plan zoo goed als tot rijpheid gekomen is, de uitgave mijner Verzamelde Werken, omvattende naast de oorspronkelijke gedichten de belangrijkste vertalingen in een uniform uiterlijk. Gij begrijpt dat deze onderneming mij op mijn leeftijd tenzeerste ter harte moet gaan en veel tijd in beslag gaat nemen. Bovendien wanneer ik op het oogenblik in allen ernst een bloemlezing ter hand wilde nemen, dan zou, vrees ik, de uitkomst wel opmerkelijk uiteenloopen met de plannen en inzichten die zoo helder en onverzettelijk bij Uzelf blijken vast te staan... Op dit doode punt beland, namen wij voorshands afscheid, en geruimen tijd

dacht ik dat hiermede de zaak van de baan was. Doch bij een volgende ontmoeting kwamen wij, eigenlijk onverwachts, tot een zuivere ons beiden bevredigende oplossing. Ik had lang over Uw opzet nagedacht als over iets onuitvoerbaars, maar toen Gij weêr met Uw onveranderde voorstellen en dezelfde tallooze verzennamen voor den dag kwaamt, ging mij plotseling een licht op: - Ik geloof, zeide ik, dat het mij thans duidelijk wordt waar Uw uitgeversspeurzin op uitgaat, en ik denk dat ik U hierbij zelfs gereede medewerking zou kunnen bieden. Uw bedoeling is, lijkt mij, in het licht te geven een soort vademecum ten gebruike van de vele honderden Nederlanders die geen gelegenheid hebben zich naast hun dagelijksche bezigheden in de vaderlandsche letterkunde te verdiepen, maar voor wie bij wege van muziek of van de tallooze schoolbloemlezingen een gedeelte van mijn werk in hun ontvankelijke jeugd een gemeengoed is geworden, dat zij liefst in een klein bestek ter raadpleging bij de hand wenschen te hebben. Ik zelf, die deze bijdragen in den loop der jaren geleidelijk ter correctie onder oogen heb gekregen, kan U met vreugde in deze bijstaan en de geregeld opgenomen poëmen aangeven... - Maar dat is juist wat ik bedoelde en niet opgehouden heb telkens voor te stellen! - Maar niet met zooveel woorden op den man, of liever op de bloemlezing, af!

En zoo is vanzelf deze 'Gegeven Keur' tot stand gekomen, waarbij beperking in de eerste plaats een vereischte bleek. Alleen de veelvuldigst bekend gemaakte verzen zijn opgenomen.

Met vriendelijken groet Uw dw.

Den Haag, 6 Juni 1942

Gegeven keur

De dag lag bleek

De dag lag bleek neêr op bleeke sponde.
De wateren lagen blank onder blanken avond,
De lucht was stil van sprakelooze monden,
De wolken waren droef van ingehouden tranen.

De windevloot, de schepen van de luchtezee,
Lagen alle stil voor anker aan de kimmereê.
Daar was geen zonnemond den avond rood te kussen;
Daar was geen teêr gerucht de stilte in slaap te sussen.

Onder effen wolketent ging Aarde slapen;
Stilte alleen was aan haar peluw wakker.
Niets scheen te leven op den donkerbreeden akker
Dan wat oude wenschen, lang begraven.

Toen roodde de zon even door sneeuwen voorhangen,
Gespannen windezeil streek langs ons wangen,
Een jong gerucht stond naast ons, zeî een woord
Zacht in ons ooren en ging toen voort.

O liefde, liefde

O liefde, liefde, die als lijden zijt,
Rijs in mijn oog met iedren nieuwen dag,
Dat ik de wereld en haar kindren mag
Zien in uw licht, een kind dat u belijdt.

En laat mij niet alleen, maar in den nacht
Daal in de schaduw van mijn koele borst,
Dan zal ik veilig slapen als een vorst,
Die rust in 't midden van bevriende wacht.

Zoo moge ik zijn als dun albasten vaas,
Boordevol bloed van uwen rooden wijn;

In 't nachtehart als een weekgele schijn,
In donkre nis weenlichtende topaas;

Maar in den dag een levende fontein,
Die stroomt den dorstenden haar zoet solaaas.

Mijn bleeke denken

Mijn bleeke denken dwaalt tot u door diepe nachten
Als moede schapen naar haar eindelijk stal;
Zij maken wit den nacht met schemerblanke vachten,
Weidend de duisternis van 't weligdonkre dal.

Ik troost wel iedren dag met zon en zachte praten
In eigen weide en kooi haar stomme droefenis,
Maar in den avond breekt haar leedgerekte blaten
Mijn deuren open naar de wijde duisternis.

En 'k zie haar angstig na, tot waar zij nader tijgen
Ten Leed, nu tusschen ons een breeden, dooden stroom;
Maar zie haar ongedeerd aan de' overoever stijgen
En ver verwaden in den waazgen kimmedroom.

En in den nanacht lig ik leed- en vreugdverlaten,
En schuiflen de uren zacht als door ontvolkte stad,
Tot met de morgenzon haar ongetrooste blaten
Om toegang keert en schreit op 't dauwdoorweekte pad.

Spreek over dit leed niet

Spreek over dit leed niet, geef het geen naam.
Hoe zou het leven in den hellen glans
Van uwer ziele goedheid? Als eens mans
Oud en verkommerd lijf zal 't zonder faam

Sterven, als een die na lang, donker trekken
Hief tot uw licht zijn brekende oogen wond,
En in het land van uw geluk maar vond
Een plaats om zijn doode voeten te strekken.

En vraagt u later iemand naar den doode,
Zeg: hij kwam langgeleên, een bleeke bode
Uit een vreemd land ver achter Westernacht,

Maar eer zijn mond zijn droeve taal kon spreken,
Sloot zich zijn oog in 't volle licht te breken,
Omdat het nooit de zon zag in haar kracht.

Nu gij ver wegzijt

Nu gij ver wègzijt, komen al de nachten
Sluipen door schemerstraat, arm en gehavend,
En zij die vroeger zielsverblijden brachten,
Beedlen aan dichte deur in laten avond.

En als ik stille paden wandel, loopen
Dagen mij na met uitgestoken handen,
Dat 'k voor mijn goud hun poovren praal zal koopen,
Prijzend hun waar met stemmen van ellende.

Maar als een spreekt van u of noemt uw naam,
Als ik een balling uit dat land regaal
Waarover gij heerscht, zitten we uren saam
Pratend van u aan rijk herdenkens maal;
Needrig-aandachtig luister 'k aan zijn voet,
En leid hem uit zooals men koon'ngen doet.

In nachtschaduw

In nachtschaduw
 Verwacht ik u
 Tusschen slapende rozen.
 Mijn ziel zoekt waar uw luister is, -
 Al paden gaan uit in duisternis,
 De lucht staat sterbevrozen.

O mijn zon, rijs
 Eer maan in 't ijs
 Van den hemel haar gulden wak breek':
 Haar licht aan de kim al flonkerschreit;
 Geluiden rimplen de donkerheid
 Als vallende bloesems de nachtbeek...

Hebt gij gewacht
 De koele pracht,
 Die de maan giet uit ijzen fiolen?
 Om te komen door manesnieuw ongehoord
 Langs der schaduwperken donkre boord,
 Die bloeien vol nachtviolen?

De teëre Nacht
 Op hooge wacht
 Blaast bellen van lichte stilt';
 Zij zwellen en stijgen, een glazen schrik,
 Als baldakijnen maandoortrild,
 En breken in een snik...

O lief beloofd,
Troost mijn moê hoofd,
Dat mijn ziel mag slapen in laten nacht:
Waar al de sterren zijn
Kunt gij niet verre zijn,
O kom, ik wacht.

Als de aard nog nat is

Als de aard nog nat is
Van zonneregen,
Kom me dan tegen,
Kom me dan tegen;
Uw hart van alle wegen
Weet welk het pad is.

Waar uw verdriet woont
Diep onder boomen,
Kan ik niet komen,
Kan ik niet komen,
Maar helle troost zal stroomen,
Waar u mijn lied troont.

Kom waar uw pijnwoud
Opent op blijde
Zalige weiden,
Zalige weiden,
Daar zal mijn liefde u beiden
In scheemrig kleinhout.

Als avond teêr weeft
Zijn groot erbarmen,
Mogen mijn armen,
Mogen mijn armen
Uw koude hart verwarmen,
Totdat het weêr leeft.

Mijn ziel heeft zoo lang
Gevast van schreien
En lachen beie,
En lachen beie
Om zich devoot te wijen
Tot dezen troostgang.

Toen in den nanachtdauw
Zich moede droomen
Baadden bij 't loome,
Baadden bij 't loome
Licht der laatopgekomen
Dagbleeke maanflambouw,

Heeft zij in 't puurdiep
Der morgenplassen
Haar kleed gewasschen,
Haar kleed gewasschen,
Eer gulden tij ging wassen
En dag zijn uur riep.

Toen wilde dagbeek
In middaggaarde
Zich diep verklaarde,
Zich diep verklaarde,
En over droomende aarde
Kristallen lach leek,

Schepte ik den lichtwijn
In oogebeker,
En waar hem zeker,
 En waar hem zeker,
Tot avondoevers bleeker
 Dan 't sterrelicht zijn.

Eén laat van zonbrand
 Druppende roze
Heb ik gekozen,
 Heb ik gekozen
Uit al de lichteloze
 Bloemen aan bronrand.

Mijn liefde op wacht zal
 Driemaal tezamen
U roepen bij name,
 U roepen bij name,
Als een verlate, eenzame
 Vogel in nachtdal...

Als de aard nog nat is
 Van zonneregen,
Kom me dan tegen,
 Kom me dan tegen;
Uw hart van alle wegen
 Weet welk het pad is.

Thuiskomst in Holland

O land van bergen, in wat drang naar vreugde
Mijn wilde stroom door uw valleien snelde:
Een diepstil water dat in 't Noorden welde,
Wien maar vanver zijn sneeuwen oorsprong heugde.

Daar werd ik heel van de aard, en uit mezelfen
Waakte ik als uit een droom, een veelvereeuwden,
Toen bruisend barstte en wit in schuim versneeuwde
Spiegel gewoon den hemel te weêrwelven.

Door 't koele dal onder den hemel boven
Als klaarblauw moederoog in zijn gerustheid
Danste een blij kind naar bruisende onbewustheid,
Tevreë God achter bergen te gelooven.

Groen leven uit vulkaangeploegde voren,
Vol bloemen nieuw, echo's triangeltingen,
Droeg hoog de onnaakbaarheid der bergeklingen
Waar sneeuwziel lag in middagzon te gloren.

En als met de' avond wonderdiep zich kolkte
In rust van 't bergmeer 't wild ondiep gewemel,
En in de straling van den oopner hemel
De vaste bergen diafaan verwolkten,

Dan leefde op aard weêr de oude sprook van leven,
Van iedren aardedag op aard begonnen,
En bij de sterontstoken horizonnen
Avondlijk als gebed tot God geheven.

O, 't werd mij droef als dood toen zwenkend zakte
 In neevlenkim der bergen steile wanding,
 En blauw verkromp hun kamgegolfde branding
 Ebbend van 't strand der eindelooze vlakke.

'k Groette: Gelukkig zij wier zonedagen,
 Gangen van eindig- naar oneindigheden,
 Uit 't dal onmerkbaar doen ten hemel treden
 En weêr gestaâg terug naar de aarde dragen...

Maar toen de stroom verbreed voorgoed bedaarde,
 Onder de praling, Holland, uwer luchten
 De laatste effnende wieling vergeruchte, -
 Wonderverdiepte vrede waar 'k toe klaarde!

'k Zag, Holland, u in inniger verwantschap
 Met al de heemlen die u alzijds dekken,
 Uw wijde waatren die hen eeuwig trekken.
 Op effen kim wordt heel de hemel landschap.

Mijn eigen groen dal waarom dagen bouwen
 Hun eeuwig wisselende wolketoppen,
 Dauwbergen die vervlieten en verdroppen,
 Tot zon en maan uit lichtspelonken schouwen.

Leven van schoonheid om nieuw schoon vergeten:
 Licht schemer zaligend, schemer die licht wijdt,
 Eén uur, - een eeuwigheid, - al levens lichttijd
 In zuiver spieglen u zijn eigen weten!

Eenzame nacht

Uw oogen waren er niet,
Uw stem was zoo ver, zoo ver,
Het was een avond zonder lied,
Nacht zonder ster.

De stilte was zoo diep, zoo groot,
Boven en onder en overal,
Dat iedre windeval
Moest brengen dood.

Mijn ziel was als een bloem naar u
Grootopen,
Weerloos als doodschaduw
Ze had beslopen...

Hoe heb ik wreed verstaan
In één stil even
De pijn van te vergaan
Uit dit schoon leven.

Naar den avond

Ik denk aldoor aan rozen,
Rozen wit en rood,
Tot al gepeinzen overblozen
Uw eigen voetjes warm en bloot.

Ik hoor den heelen dag als vogelenkelen,
Als fluiten ver, dat krimpt en zwelt,
Tot vlak bij huis uw lippen woordespen
En al geluid versmelt.

Ik zie aldoor als blanke sterren stralen
Door 't donkerzwarte middagblauw,
Totdat uw oogen naar mij dalen
Van boven de' avonddauw.

Van u kan maar bij deelen droomen
De lange dag die u verwacht;
En wonder blijft uw volle komen
Straks aan de hand der jonge nacht.

In memoriam

Hoe schijnt van avondstrand
Doods overkant
Lichter dan heel dit land van leven:
Zoo twee jonge oogen sterrestom
Zien klaargeheven,
Dood, uit uw schemer om.

Gij hebt in blind bestaan
Uw oud geheim verraên:
Geen kan meer in uw duisternis gelooven,
Nu ge die helle lampen stal,
Die heel de reis door schaduw dal
Niet zijn te dooven.

O ik dacht altijd wel
Menschelijk spiegelspel
Al de verschrikking van uw schijndiep duister:
Ons eigen oog ontvolkt
De vrees die u bevolkt,
Ons adem keert uit u in angstgefluister.

Mij is dit licht gezicht
Van licht tot lichter licht
Door ondiep donker onverstoord gebleven,
Voor al komenden tijd
O zoete zekerheid:
Daar is geen dood, maar enkel leven.

Voorgoed bij helder weêr
Van droefnis teêr,
Aan overzij van zeeëruischend klagen,
Ligt nu verklaard doods donkre schijn
Als eng ravijn
Van zomernacht doorzichtig tusschen zomerdagen.

Morgenlijk verwachten

De dag staat als een maal bereid.
Ik proef in 't zuivre morgenlicht
Als een nog woordeloos gedicht
Uw naë afwezigheid.

De verten zijn al luw van u,
Waar zon de laatste neevlen reeft,
Gij zijt al in het windbegin
Dat door de teëre toppen beeft...

Breng mij mijn deel van 't koel gespeel
Dat tintelwater achter wilgen doet,
Van 't luchtazuur dat als blauw vuur
Door dichte linden gloedt.

Avonddauw

Dauw en tranen komen
 Met den avond,
 Wereldwijd
 Ziel en bloemen lavend
 Daalt Gods heerlijkheid
 Heel de dagbezonden stilte door te droomen.

Altijd vindt de dauw wel
 Oopner bloemen
 Diepen dorst;
 Al wat God durft noemen,
 Iedere menscheborst,
 Voelt zijn vrede vochten in vlindervaagste vouwsel.

Zon, wier oogeluchter
 Fel van boven,
 Uur aan uur,
 Schroeide in donker dooven,
 Door teêrvocht glazuur
 Vleit uw blik van oog tot oog mijn liefde schuchter.

Smart in wereldsch rouwkleed
 Bits verwezen,
 Droef bespot,
 Nu weet ik uw wezen
 Voor een kind van God,
 Nu van elpen leden schijn in vouw na vouw gleeed.

Keer en kom, ik deel u
 Alles, 'k noodig
 Arm en blij;
 Niet veel hebben noodig
 Twee zoo droef als wij;
 Gaarne leen 'k vannacht uw moê hoofd de eigen peluw.

Heden moogt gij toeven
 Heel den nacht en
 Morgen ook,
 'k Zal uw voetjes zwachten
 In oudlinnen strook,
 Raden in het donker elk vluchtigst behoeven.

Zie, mijn huis is ledig;
 Het is uwer,
 Zoo gij wilt;
 Werelds winden luwen er
 Diep in bladerstilt',
 En zijn schaduw zij uw oogen koel en vredig.

Want uit Vreugde had ik
 Al dees jaren
 Geenen zoon,
 Maar gij zult mij baren
 Jongen sterk en schoon,
 En om u, om u alleen (nu weet ik 't) bad ik.

Dat kind zal ons saamzijn,
 Laat het leven
 Uit uw schoot,
 Liefdes wijding geven
 Tot voorbij den dood,
 En Geluk zal toch in 't eind zijn zoete naam zijn.

Het geredde kind

‘Gij kunt niet raden met wat liefde wonderbaar
De groote diepe zee ik minnen moet,
Sinds, vader, gij met eigen lijfsgevaar
Mij opbracht uit haar vloed.

En dagen lag ik, niet, zoo stil alsof ik sliep
Achter gordijngedonkerd raam
En hoorde niet of moeder riep
Mij bij mijn eigen naam? -

Hoe kan ik anders dan gelukkig zijn
Bij dit geluk dat uit uw oogen lacht
Zoo teêr dat nimmer zonder tranenschijn
Het wordt herdacht?

Maar o de zee en o de droom
Waar ik mij nog niet op bezinnen kon,
Maar waar ik weg uit kwam zoo traag, zoo loom,
Juist toen het mooist begon!’

Laat mij nimmermeer...

Laat mij nimmermeer berusten,
God dien 'k niet met namen zeg:
Uw verlangens zeeke lusten
Neem niet van mijn lippen weg.

Van Uw zoeten honger weet ik
Jarenlang mijn maal bereid,
Van Uw gouden wanhoop leed ik
De eindelooze heerlijkheid...

Vreugd moet van den hemel dalen
Als de regen in den nacht,
Vullen vlakke en diepe schalen
Boordevol en onverwacht.

Die kan dood en leven geven,
Vult den hartediepen nood
Met het vreugdevolle leven,
Met den vreugdevollen dood.

Solus in aedibus amoris

Daar steekt de nacht op en de zwarte wind -
En open vind
Ik als mijn eigen
Uw woning wier beveiligd zwijgen
Me omvat als een verloren kind?

In schemerdonker doofden uit gezicht
De oogen wier licht
Mij trok de diepe steile wegen
Naar dit hoog huis van dagelichten zegen
En sterreheldren plicht.

Hoe keer ik na zoo rijk begin
Arm tot u in
Naar mijn klein erfdeel onder uwe zonen:
't Is beter, Liefde, alleen bij u te wonen
Dan in der menschen liefdeloos gezin.

Hier kan ik aadmen waar de oneindigheid
Alom zich breidt
Tot levengolvend plein dat alzijds heemlen vloeien,
Eén zee van onrust onder 't roerloos bloeien
Der sterrenflonkrende eeuwigheid.

Hier naar de stilten van uw troon
Stijgt in één toon
't Veelstemmig wee dat bruist in de aardsche holten;
En elk gelaat dat tot u opziet uit de volten,
Is oogenbliklijk schoon.

Hier ook gaat om door tijds verstarden nood
Het spel van morgenrood
En dag en nacht en avond in zoo glorierijk bewegen,
Dat hier alleen een ziel ontwaken kan en zeggen:
Een uur geleden sloeg de dood!

Aan de schoonheid

Kom niet, Schoonheid, eer we u zijn bereid
In ons huis, in ons te ontvangen;
Kom niet vóór de wereld openleit
Breede bedding uwer heerlijkheid;
Kom niet eerder: ons verlangen
Is sterker dan de tijd!

Niet zoolang aan aardes blonde brood
Wij ons vloek en smaadheid eten;
Niet zoolang met maat van veler nood
De overvloed der enklen wordt gemeten;
Niet vóordat ons aller jeugd den dood
Om het blijde leven kan vergeten!

Als een zuivre zelfverlichte
Zegenzware wolkkolon
Doemt gij in de diepe vergezichten
Achter zeeën maan en zon:
Geen gedachte die met felste schichten
Ooit uw glans bereiken kon,
Maar geen hart dat zich naar simple blijdschap richtte
En uw milden dauw niet won!

Van al tempelen u gebouwd
Uit de marmeren gedachten
Van de schooner levende geslachten,
Is er geen die u besloten houdt;

Als voor steen en goud
U de volkren offer brachten,
Vond en zong u 't eenzaam smachten
Van een kind in lentewoud!

Alwier oogen smartverklaard
Aan den einder hunner dagen
Uw bestendig weêrlicht zagen,
Vreugdes morgen over schemeraard,
Hebben vrij en onbezwaard
't Donker menschenhart gedragen: -
Al hun lijden is melodisch klagen
Dat gij niet voor allen waart.

Bidden niet en handenwringen
Lokt de goôn; -
Waar een hart het uit moet zingen,
Daalt het ongebeden loon,
Neigt de naaste van de hemelingen
Zich tot haar bestemde woon.

O wij weten wel wat lentedag
Al de stille sneeuw die gadert,
Van uw bergen dooien moet;
Dat zijn uur door de eeuwen nadert,
Dat geen hart ontbreken mag
Tot zijn gloed!

Vochte koelte zoeft door 't bruine riet;
Sappen gisten in het dor geraamte -
Overval ons niet in onze schaamte:
Schoonheid, kom nog niet!

De wolk

Alleen van vele broedren over
Zie ik het eind van 't schoone land;
Nog houdt mij op in strakken toover
Zons stralen hand.

Op verre reizen wolk na wolk verzonk er,
Ik bleef gerust:
Hun andre weg gaat dieper, donker
Naar de eendre kust.

Als lange nacht mijn droefenis verdichtte
Tot regenwaren val,
Hief mij de warme tocht van 't vroege lichten
Weêr op in hemelheldre hal.

Als ik voor felle zomerzon vervluchtte
Naar blijheids ongeweten doel,
Bett'en de donkerdiepe sterreluchten
Mijn voorhoofd effen weêr en koel.

Zoo bleef ik onvervuld, dit blank verlangen:
In lust of leed vergaan.
De vrije winden voerden mij gevangen
Op hun onzeekre baan.

Ik dreef naar Oost en West, naar Noord en Zuien
Op glansgespannen wiek;
In volle zeilen floten blijde buien
Zachte muziek.

Ik zag in klare sterrestille meren
Een wonderbleek gezicht,
Maar huiverblij als het zich weêr kon keeren
Naar zonne- en manelicht.

Over de groene landen, over blanke straten,
Over der schoone menschen vreugde en rouw,
Over hun slaap- en doodgehevene gelaten
Vergleed ik als een lichte schaûw.

Nu walt dezelfde zee waaraan ik ben ontstegen,
Om einder avondros:
Laat mij vergaan in eindelijken regen -
Laat, zon, mij los.

Lethe

'Hoe over 't brandend blind bazalt
Vind ik den weg naar Lethe? -
O alles te vergeten
Eer de avond valt!

Ik weet dat dood en donker komen
Als dit schel daglicht is gebluscht,
Maar ik wil diepe klare rust
En zonder droomen.

Voor wie als ik van kind tot knaap,
Van man tot grijsaard derven,
Voor die is dood en sterven
Maar verontruste slaap...

De zoete macht tot lach of traan
Gaf mij en nam mij 't leven.
Alleen mijn oogen bleven
Kijken, mijn voeten gaan.

Hoe vaak sindsdien waar 'k zat en ging,
Is langs mijn wakende oogen
De lange trein getogen
Van aller lust herinnering.

Wat moet ik aldoor zien wat 'k weet?
Al 't reddeloos volbrachte,
Al 't reddeloos gedachte:
Gelijk is wat ik liet en deed!

O eer de dood mijn leden bind'
En hen voor eeuwig bedde, -
Wat zal mijn oogen redden
Van dezen droom die immer nieuw begint?:

O blanke ziel, o roode bloed,
O hart verdwaald daartusschen, -
Wie zal in slaap u sussen
Tezamen en voorgoed?

Mijn voet kan vóór den avondval
Nog vele mijlen reizen,
Wil één den weg mij wijzen
Naar Lethe's dal.

Wie over 't brandend blind bazalt
Brengt mij naar Lethe? -
O alles te vergeten
Eer de avond valt!

Morgen-nachtegal

Het dunne zand van sluimering
 Waarmeê de koele nanacht overblies
 Mijn stilgewoelde wanhoop-van-verlies
Midden in de eindelooze rekening,
 Verstuift -
 Mijn oogen oopen over 't gladde dek
 Door 't vreemd-herkende slaapvertrek
 Naar venster en halfneêr gordijn
 Waardoor de melken morgenshijn
 Naar binnen luift.

Een vogel tjlpt de stilte stiller nog,
 Drinkt dauw en dagbegin
 Met zachte halen in.
Ik roer niet uit bloeds blij bedrog
 Dat leven nieuw en ongerept te herbeginnen slaat
 Met elken dageraad...

O stil, als stortvloed uit een blauwe lucht,
 Slagregen van klank,
 Hemel doorbraak die ruischt de wereld blank
Met hagelkletter-parelen koraalgerucht.
 Springtij van puur geluk
 Bonst sluizen stuk,
Van hoorbaar vloeiend wonder
 Loopt alle leven onder.

Ik weet, daar nest een nachtegaal
Diep in het hout aan de' overkant,
En vaak uit verren hoek van avondzaal
Hoorde ik dien knetterenden brand
Van koele vlammen als in vreemde taal
Een schoone vrouw wel zingezeit
Van liefde en jeugd zoo blij verhaal,
Dat ge om zijn loutre lieflijkheid
Een enkel woord verstaat,
Maar het geheel ontgaat -

Dit is geen vogels keel.
Ik hoor uit strakken hemelwand
Stortbeken
Van overluchtsche vreugde breken,
Vullen de holle hemelen met effen stand
Van roerloos-schuivend vlak tot waar het heel
In dit diep dal
Ombruist in steilen tonenval.

Het stille witte licht zwelt open in geluid,
De hemel weent door waterklare ruit
Zijn tranen van verklankten dauw
En kleurgebroken gloed -
Ik heb het altijd wel vermoed
In nacht van smart en rouw,

Nu weet ik morgenlijk- en zielgewis,
Dat leven blijdschap is
En anders niet,
En moog' zijn vreugde mijn
Niet zijn,
Niets dan zijn vreugd erkenn' mijn lied!

Ik heb zooveel
Gelachen en geschreid,
Maar nimmer zelfs als kind
Heeft deze klare lach van tranen blind
Ziel overblijd.
Daar staat op aard geen luchtge berg gegrond,
Daar ligt geen donker dal,
Geen kloof gegroefd,
Waar 'k niet op deze wellen woon,
En boren zal
Totdat mijn mond
Haar smaakloos water proeft
En zingt zijn loon.

'k Zal niet meer wanken door den dag
Langs jonger oogen helderopen lach,
Die kijken: gij die weet, zing ons het gulden rijm
Van levens schoon geheim -
Maar spreken zal ik in dit blank gezag:

Licht vrij naar 't gouden hart
Van levens openende roos;
Want ik vond wel min vreugd dan smart,
Maar alle smart is eindig, alle vreugd is eindeloos...

Geef mij een blik, een handedruk,
Een teug geluk,
En daadlijk hoor ik aan uit prilste levensstreek
Het murmlend lachen van die beek,
Die breed of smal,
Die diep of snel of traag verzand
Glijdt overal
Door 't groen en mistig land...:

Zoo licht dan vrij naar 't gouden hart
Van levens openende roos;
Want daar is wel min vreugd dan smart,
Maar alle smart is eindig, al geluk is eindeloos!

Zij

- 'Gij hebt haar gekend als kind?
 - Gij als jongen haar bemind?
 - Gij hebt haren mond gekust?
 - In uw arm heeft zij gerust?
 - Gij hebt haar in 't graf geleid;
 Als een jonge bleeke meid?
 - Met u was zij jaren saam;
 En zij droeg uw eigen naam?
 - U heeft zij een zoon geboren?
 - Allen hebt gij haar verloren?...
 Wel ik zweer u, al dien tijd
 Heeft zij hier met mij gebed.
 Ieder dag- en avonduur,
 In den tuin en hier bij 't vuur.
 In de buurt is ze altijd en
 Vindt mij waar ik eenzaam ben;
 En zoo zit zij uren daar
 In haar lijst van blonde haar
 Met de blank besneden handen,
 Met de zuivre lipperanden
 Door haar stillen lach bewogen,
 Met de heemlen van haar oogen
 Waar de lichte droom in drijft,
 Juist zooals gij haar beschrijft...
 Maar wat zijn mijn rechten dan,
 Die ik niet bewijzen kan?
 Geene, - toch, van heel de rij
 Bleef zij enkel trouw aan mij.'

Aan zee

O te luistren naar de zee,
Tot de ziel ga fluistren meê:
Tot heur zwijgen
't Wonderwoord
Uit zijn diepten stijgen
Hooft!

Alle malen, hartzwaar,
Keere ons zoekend dwalen naar
't Bruisend breken
Van den vloed
Waar de ziele spreken
Moet.

't Lichte zingen van de zee
Draagt de ziel op zwingen meê
Waar zij dichter
Bij de poort
Zachter spreekt en lichter
Hooft.

Alle smarten, iedre vreugd
Wat voor eeuwig harten heugt,
Al verblijden,
Elk verdriet,
Levens ongezeide
Lied;

Wat, verward en onverwoord,
Zielen deelt en harten moordt,
Wat, gevonden
En verstaan,
Zalig maakt van stonden
Aan:

Licht verwoorden het de twee
Die behoorden 't lied der zee,
't Lied dat blij na
Droef berecht,
't Lied dat alles bijna
Zegt!

Liefdes uur

Hoe laat is 't aan den tijd?

Het is de blanke dageraad:

De diepe wei waar nog geen maaier gaat,
 Staat van bedauwde bloemen wit en geel;
 De zilvren stroom leidt als een zuivre straat
 Weg in het nevellicht azuur;
 En morgens zingend hart, de leeuwrik, slaat
 Uit zijn verdwaasde keel
 Wijsheid die geen betracht en elk verstaat,
 Vreugd zonder maat,
 Vreugd zonder duur...

Hoe laat is 't aan den tijd?

't Is liefdes uur.

Hoe laat is 't aan den tijd?

De zon genaakt de middagsteê:

In diepte van doorgloede luchtezee
 Smoort de akker onder 't bare goud;
 De vonken sikkelt snerpt door 't droge graan;
 De schaduw krimpt terug in 't hout;
 In hemel- en in waterbaan
 Geen wolken gaan;
 Alleen de wit-doorzichte maan
 Blijft louter in het blauwe hemelvuur...

Hoe laat is 't aan den tijd?

't Is liefdes uur.

Hoe laat is 't aan den tijd?

't Is de avond: in zijn rosse goud

Wordt schoon en oud

Der wereld dagehel gezicht;

Snel aan den hemel valt het water van het licht;

En al de windestemmen komen vrij;

De laatste wagen wankelt naar de schuur;

De dooden wenken aan den duistren Oostermuur;

En boven glansbeloopen

Westersche schans in groene hemelwei

Straalt Venus' gouden aster open

Zoo plotseling en puur...

Hoe laat is 't aan den tijd?

't Is liefdes uur.

Sonnet IX

Uw jonge melodieënvolle vingers
Strookten onwetend in 't gordijngedempt
Vertrek vol schaûw en trillend zonnewingers
Langs dit vergeten, in zijn hoek beklemd
Spinet, gerijd uit bleek-ivoren zingeren,
Wonderlijk teêr en smartzuiver gestemd,
En trilden in verrukking na, - toen ging er een
Brand op van liedren breed en ongetemd.

En dag en nacht en zon en maan verstralen
Om de twee bleeke vlammen Uwer handen,
Die vonkesproeiend langs de toetsen dwalen.
Voor huis, op straat, tot diep in stille landen
Luisteren menschen naar het nachtegalen, -
O ziel, mijn ziel, dit is *uw* ademhalen!

Sonnet XII

Die bij den avondval als aan taveerne
Kloppen aan zielehuis in reizigersdracht,
Praten en schertsen met dienende deernen,
Tot 't bed gereed is voor den éenen nacht,
Moê van den tocht luilekker op de veêrne
Steden zich strekken tot slapens aandacht,
Opstaan en danken snel, en gaan weêr geerne
Van 't gastvrij huis waarheen hen 't toeval bracht, -

Zij spreken met elkander op den weg,
Houden fluisterverwonderd overleg
Van 't schoone huis en van het rijk onthaal,
En van het lampverlicht vertrek waar woont
Een blijvend gast, maar die zich niet vertoont,
En niet verschijnt aan het gemeene maal.

Sonnet XXIV

Geluk heeft ook zijn stormen: onder blauw
Der heemlen en strakopen zonoog gaat
De zee in hooger golven wilde maat,
De zeilen zwellen uit aan trillend touw.

'k Zie - blank vertrouwen in Uw stuurmans trouw -
Zon spieglen in de rust van Uw gelaat.
Koel-zeker weet de hand de korte daad
Die veilig richt den levend-brozen bouw.

'k Houd van den tegenwind, dat lustig lied
Dat door de strafgetuigde masten giert,
De zilte vreugd van die in stormen viert
Zijn kennis van de zee, de deugdlijkheid
Van 't vaartuig vast geballast met verdriet -
En al mijn dooden bij mij weggeleid.

Sonnet L (Veere)

In drooggevallen kil weinige pinken
Leunen aan zilvren slibbe. Van den laten
Avondtjyd gaat schel kariljon rinkinken
Klein-echooloos in schorverweerde maten.

Van hooge schaarsbebouwde kade zinken
In eenzaamheid verlandelijke straten
Waar groene polders door de bressen blinken.
Klein leven wint van grooten dood. - Daar staat de

Machtiggetoornde kerk in leêgen steilen
Klomp tusschen, boven zerkbevloerde graven,
Donker op avonds gouden-wolkendroomen:
Stil als gedachten uit gedempte haven
De schimmen van de groote dooden zeilen
Naar zee en alzijds-open Zeeuwsche stroomen.

Sonnet LVIII

Vader wiens strenge stem gebood of bad,
Moeder al liefde in mijn erinnering,
En broër en zusters die uw levens schat
Steeds verder vondt van de' armen eeneling,
En al beminden die mijn later pad
Kruiste, uit wier oogen ik de seinen ving
Van dit diep licht waarnaar mijn jonkheid hing,
En die nu woont elk in uw eigen stad,

Uw stille kind, uw bleeke broër, uw vriend
Is rijkgelukkig, zendt u kus en groet;
En als herdenken ons tezamen vindt,
Brandt tusschen aarde en hemel liefdes luchter
Zoo helder, dat gelouterd in zijn gloed
Al ons gebeden naar één God vervluchten.

Sonnet LIX

Minnen is beter dan bemind te worden,
Oneindiger en eeuwger als de groote
Hemelen die den duisteren besloten
Tuin dezer aarde in hunnen luister gorden -

Als ooit mijn hart tegen uw gulden orden
Opstond en kreet zich uw eenig verstooten
Kind onder al zijn zalige genooten,
Liefde, vergeef, als ooit mijn lippen morden...

Nu drijft de droom door 't waterhelle land
Zijn bloemen en zijn zonnescouw te vieren,
En boven sluit de blinde dagewand;
Maar veilig voel ik over mij uw pracht,
Vertrouwd uit langen huiverstillen nacht:
De sterren uwer hemelsche revieren.

Sonnet LXIV

Waar tijd en eeuwigheid elkaër beroeren,
Worden de sterren in den nacht geboren,
Vuurbloemen die de rijzendorke roeren
Van donkre aardtochten naar Gods ooglicht boren.

En waar de heemlen van voor Hem vervloeren
Tot glazen glansbaan eindeloozer koren,
Lijnen der stelslen weemlende kontoeren
Door 't klaar kristal donkervermoede voren:

Door weêrzijs-open venstren als door oogen
Schijnen de heemlen in elkaër en de aarde:
Liefde met liefde wisslen wondre waarden,
Aarddonker tegen Godslicht opgewogen...
In evenwicht van gulden ruil geheven
Wandelt de wereld vleugelloos te zweven.

Invocatio amoris

Dien de blinden blinde smaden,
Daar uw glans hun schemer dooft
Waar de kroon van uw genaden
Weêrlicht om één sterflijk hoofd:

Door de duizenden verloornen
Aangeboden noch vermoed:
God dien enkel uw verkoornen
Loven voor het hoogste goed...

Door de kleurgebroken bogen
Van de tranen die gij zondt,
Worden ziende weêr mijn oogen
Als in nieuwen morgenstond:

Zien de matelooze wereld
Stralen nog van zoom tot zoom:
Heel de matelooze wereld
Bleef uw ongerepte droom!

Laat mij onder uw beminden,
't Zij gij zegent of kastijdt:
Blijf mij eeuwiglijk verblinden
Tot het kind dat u belijdt.

Lust en smart in uwe banden
Werd hetzelfde hemelsch brood:
Eindloos zoet uit uwe handen
Laav' de laatste teug, de dood.

Avondwandeling

Wij hebben ons vandaag verlaat!
Pas bij de laatste brug
Waar 't voetpad tusschen 't gras vergaat,
Daar keerden wij terug.

Achter ons dekt de witte damp
De schemerende landen.
Zóo zijn wij thuis. Wij zien de lamp
In looveren warande...

Wat gingen wij vanavond ver,
Het werd alleen tè laat:
Nog verder dan de gouden ster
Aan blauwe hemelstraat!

Zoo saam doen twee een korte poos
Over een wijd gebied!
Nog liggen wegen eindeloos
Voor morgen in 't verschiet!...

O konden we eens zoo samen staan
Aan de allerlaatste brug,
En saam en blij er overgaan -
Wij kwamen nooit terug!

Zingen

Zingen, lief, is zich belijden
In de naakte heimelijkheid
Waar de goden zelf in schrijden
Door de godenlooze tijden
Enkel kenbaar den gewijden
Als hun hand den zegen breidt, -
Zingen, lief, is zich belijden
In zoo naakte heimelijkheid!

Zingen, lief, is zich versteken
In een vindbaarheid zoo schoon,
Dat naar echo-lichte woon
Onder jeugd-en-liefdes teeken
Blijde pelgrims nooit ontbreken
Tot den tol van zingens loon, -
Zingen, lief, is zich versteken
In een vindbaarheid zoo schoon!

Nacht-stilte

Stik, wees stil: op zilveren voeten,
Schijnt de stilte door den nacht,
Stilte die der goden groeten
Overbrengt naar lage wacht...
Wat niet ziel tot ziel kon spreken
Dor der dagen jê gegons,
Spreek uit overluchtse streken,
Klaar als ster in licht zou breken,
Zonder smet van taet of teeken
God in elk van ons.

Uit: Vergeten Liedjes

Facsimile van het handschrift van den dichter

Nacht-stilte

Stil, wees stil: op zilvren voeten
Schrijdt de stilte door den nacht,
Stilte die der goden groeten
Overbrengt naar lage wacht...
Wat niet ziel tot ziel kon spreken
Door der dagen ijl gegons,
Spreekt uit overluchtsche streken,
Klaar als ster in licht zou breken,
Zonder smet van taal of teeken
God in elk van ons.

Kind der aarde

Nu kom ik elken nacht, Moeder, slapen bij u thuis:
Geen afstand in den avond scheidt mij van uw liefdelichte huis.

Voorgoed uit al Gods sterren ken ik de eigen moeder mijn:
Daar is niets in de wijde heemlen als uw oogenschijn.

Hoe vindt de schaamte mijner oogen, Moeder, u onveranderd schoon;
Hoe bleeft gij trouw en goed, Moeder, voor den ontrouwen zoon!

Ik slaap zooals een ongeboren kind zou slapen in uw schoot,
En drink uw koele donkre kracht in nachtelijken dood,

En elken nieuwen morgen in het nieuwe licht
Rijs ik op sterker vleuglen, Moeder, weg uit uw gezicht:

Al ziel en vogel die zijn moeheid dichtst aan uw hart verslaat,
Die stijgt en zingt het naast bij God met iedren dageraad...

Zoo laat mij elken nacht, Moeder, slapen bij u thuis:
Mij kan geen afstand scheiden, Moeder, van uw liefdelichte huis!

Een ander oud lied

Laat nimmer af te vragen
Uw zoeten bruidegoom:
Wat hij onthoudt bij dage,
Dat brengt hij in den droom.
Ook ik ging vroeger arm en blind,
Een onbewust verloren kind, -
Ik dacht niet eens aan klagen:
Zoo licht leken de dagen!

Toch had ik niet gevonden
Door minnen en verlangen veel
Aan zijne roode wonden
Mijn klein en eigen deel.
Daar lag ik neder in den nacht -
Hij kwam zoo stil en ongedacht
Of hij mijn ziel behoefde
Nog vóór zij zich bedroefde.

In witte-rozengarde
Verrees mij zijn gezicht
Als boven zomersche aarde
De maan vroeg-avonds licht.
Als dauw die daalt door dorstig groen,
Als zoele regen door den noen,
Door het doorgeurde loover
Zoo boog hij tot mij over.

Gelijk een droom in droomen
Is van zijn lieflijkheid
Over mijn ziel gekomen
De volle aanwezigheid:
Geen ding is, dat de weelde van
Zoo diep geluk verbeelden kan,
Als waken nooit zal weten
En nimmer kan vergeten.

Hij kuste niet mijne oogen
Of mijnen warmen mond,
Hij heeft mijn hand getogen
Aan zijner handen wond.
Zijn voet beroerde mijnen voet;
De volheid van mijn hartebloed
Sprong, een fontein zoo blijde,
Aan zijn doorstoken zijde.

Gelijk een vrouw in baren
Zoo lag ik roereeloos:
Zijn wonden in mij waren
Als doorn en roode roos.
Toen week zijn glanzend aangezicht
Als maan verbleekt in morgenlicht:
Nog rook ik hemels geuren
Toen ik den dag zag kleuren.

De vogels werden luide
Op 't scheemrend aardgezicht.
Als jongste zijner bruiden
Stond ik in 't witte licht -
De zwellung mijner zijde was
Gesloten als een zuivre vaas:
Mijn hand en voet verbleven
Uit blanke sneeuw gedreven.

Laat nimmer af te vragen
Uw zoeten bruidegoom;
Wat hij onthoudt bij dage,
Dat brengt hij in den droom.
O heimelijke heerlijkheid
Van dagen arm en onbenijd,
Die werdt één zalig smachten
Naar zijn doorzonde nachten!

Bij een doode

Lief, ik kan niet om hem weenen
Waar hij stil en eenzaam ligt
In het schoon doorzichtig steenen
Masker van zijn aangezicht
Dat de dingen er om henen
Met zijn bleeke toorts belicht.

Lief, ik kan geen tranen vinden
Als mijn hart hem elders peist,
Waar zijn ziel met de beminde
Sterren van den avond rijst
En ons, dagelijks verblinden,
Hooger wegen wijst.

Naar de heemlen van de lage zoden
Stijg' de gouden offervlam!
Wie kan weenen naar de vroeg vergoden
Die de dood ons halen kwam? -
Tranen, lief, zijn enkel voor de dooden
Die het leven nam.

Maanlicht

Het maanlicht vult de zuivre heemlen
Met glanzende geheimenis,
De luisterblauwe verten weemlen
Van Die alom en nergens is.

Alleen de groote zonnen hangen
Als feller kaarsen in dien schijn:
De ziel herdenkt heur lang verlangen
In nietsverlangend zaligzijn:

Alsof van achter diepe slippen
Haar dolend tasten eindlijk vond
Met hare warme blinde lippen
Nog lichter lust dan uwen mond.

Weg boven dood en leven zweven
Wij op in duizelhellen schrik:
O kort en onbegrensd beleven
Van eeuwigheid in oogenblik!...

Het maanlicht vult de zuivre heemlen
Met glanzende geheimenis,
De luisterblauwe verten weemlen
Van Die alom en nergens is.

Eindeloos

Wij die onze eenzaamheid
Droegen als goden,
Wij kunnen minnen
Eindeloos...

Zie welk een huis ons
Verlangen gebouwd heeft:
Landen en zeeën
Plaveien zijn vloeren,
Zonlicht en maanschijn
Zoldren de kameren,
Achter de sterren
Wijken de tinnen -
Wij kunnen minnen
Eindeloos...

Lief, dat gij mijn zijt,
Lief, dat ik uw ben,
Wat is het anders
Dan de diep-eerlijke
Grondlooze klaarheid
Onzer onneembaarheid:
't Wolkloos bezinnen
Dat wij beminnen
Eindeloos...?

Leven is groeien:
Enkel oneindigheid
Waarborgt ons liefde, lief,
't Eeuwige leven, lief, -
Leven was groeien, lief,
Eindeloos:
Nu wordt het bloeien, lief,
Eindeloos...

Wij die onze eenzaamheid
Droegen als goden,
Wij kunnen minnen
Eindeloos!

Mey-liet

Ic hadde in myns herten hovekyn
 Den soonsten mey gheplant;
 Gheen lief en trat aen tveynsterkyn:
 Si wonede in een vrent lant.
 En hadde si niet toegheseyt
 Wat dach si soude comen,
 Den sconen mey stont al bereyt
 Blint van den witten blomen.

‘Myn lief dat es eens coninx kint,
 Si woont verre over see,
 Si esser also sere bemint:
 Dat sceyden doet haer wee.
 Die winde maken luut geclach,
 Die see staet blanc van baren:
 Si wacht na enen stillen dach
 Dat si mach overvaren.’

Die bloemen vielen deen na daer,
 Die doorne quamen bloot.
 Saen volgt die coude tyt in tjaer,
 Die gheeft den mey die doot.
 ‘Nu wermt, myn rode hertenbloet,
 Die wortelkyns van binnen:
 Na winter smaect die lente soet;
 Ic salse noch beminnen.’

‘Myn lief dat es eens coninx kint,
Si coomt van over see.
Si sceydet licht van maech ende vrint:
Si vaert na beter stee.
Die winde maken bliden clanc,
Die see leyt 'lyc ere brugghe:
Die coomt uut vriër herten dranc,
En keert nooyt meer te rugghe.’

Ic hebbe in myns herten hovekyn
Den soonsten mey gheplant:
Nu door dat open veynsterkyn
Street, liefste lief, die hant!
Aensiet den wonderliken mey,
Den soonsten in den lande,
Ende pluct der bloemen suvere snee
Met uwen snewynen handen.

Dat liet van Alianora

Die grote sonne, die mane,
 Die sterren onghetelt,
 Si wandelen die wide banen
 In tblauwe hemelvelt, -
 Doch haer negheen gaet vri ende vranc,
 Elc heeft haren op- ende nederganc:
 Si syn so scone ghevanghen
 In haren lichten ganghen.

In alder werelt ronden
 Een enich dinc bestaet,
 Dat vri ende onghebonden
 Na eyghen lusten gaet:
 Dat is dat vrië menscenhert,
 Dat doolt in vruecht, dat doolt in smert,
 Maer buten syn verlanghen
 En wertet niet ghevanghen.

Ten es niet scone so sere
 Dan als dat herte vint
 Syn innerlic begheren,
 Dat herte dat hem bint:
 Dan willet wel ghevonden syn,
 Dan willet wel ghebonden syn,
 Si gaen so blide tega're
 Of si nooyt vri en waren.

Myn herte ghinc verloren
In ongheweten druc,
Doe wartet uutvercoren
Toter minnen soete juc:
Mi docht het mocht voor emmer syn,
Maer grote vruecht wart grotere pyn:
Die ander brac den cluuster
Ende liet myn herte int duuster.

Nu tighen wi versceyden,
Een elc na sinen cant:
Hi coos die lichte weyden,
Hi liet mi tdonckere lant -
Doch maect myn herte allene ende cranc
Bi nacht ende leet noch bliden clanc,
Of hi minen roep vername
Ende mi noch wederquame...

Die grote sonne, die mane,
Die sterren sonder tal,
Si wandelen die wide banen,
Maer vri en gaet gheen van al.
Vri gaet allene dat menscenhert,
Dat doolt in vruecht, dat doolt in smert,
Maer buten syn verlanghen
En wertet niet ghevanghen.

Bermherticheit

Bermherticheit ghi wondercruut,
 Van Gode selve ons ingheplant,
 Dat breect in soete vaerwen uut
 Van bloessemen ontloken,
 Ende vult der eerden dorre lant
 Met Paradysscen roken.

O Vrouwe doe ghi nederboocht
 Ende in demoedicheit ghekriet
 Die rauwe wonden aen u toocht
 Met uwen hoghen handen
 Na tbeelt ons Heren daer Hi liet
 Den throon om onse ellende, -

Mi dromede dat den Gheest mi nam
 Ende inbracht onder Symons dac
 Doe daer met heten tranen quam
 Die salighe sondaresse
 Ende over Jesu voeten brac
 Haer alabastryn flessce:

Met haren tranen menghede si
 Die salve daer sise overgoot,
 Die nate voete droghede si
 Met haren langhen haren.
 Die gore der hemelen doorscoot
 Die camer daer si waren.

Mi dromede dat den Gheest mi nam:
Ic stont daer Jesus wart geleyt
In tgraf na bi Jherusalem:
Ic sach die heylighe vrouwen
Met speceriën toebereyt
In also groten rouwe:

Met haren handen wiesscen si
Die dode wonden bloederoot,
Met haren tranen mengheden si
Die costelike salve:
Dat licht der hemelen omsloot
Die duustere ghewelven.

Bermherticheit ghi wondercruut,
Van Gode selve ons ingheplant,
Dat breect in soete vaerwen uut
Van bloessemen ontloken,
Ende vult der eerden dorre lant
Met Paradysscen roken.

Dat liet van den Rhynscen wyn

Die wonen bi den ouden Rhyn,
 Si werden out begraven.
 Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
 Een dorstich hert te laven!
 So ghi wilt lanc gheluckich syn,
 Drinct Rhynscen wyn,
 Drinct Rhynscen wyn!
 Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
 Een dorstich hert te laven!

Ic vriede jonc een maechdekyn,
 Si was ghelyc ere bloeme,
 Myn herte cramp van soeter pyn
 Als icse hoorde noemen...
 Si sprac: 'Het sal een ander syn!
 Die Rhynsce wyn
 Smaect u te fyn!
 Gheen man en sterft van hertenpyn
 Bi enen vollen roemer!'

Sint scenct mi menich maechdekyn,
 Ic deet naer haren woorde,
 Den claren beker Rhynscen wyn
 Ghevult tot aen den boorde.
 Als was versmolt die hertenpyn:
 Die Rhynsce wyn
 Was medicyn!
 Langt mi den beker Rhynscen wyn
 Ghevult tot aen den boorde!

Doe ic haer sach den lesten keer,
Si was ene weduvrouwe,
Doe hadde si dat hertenseer
Dat si mi soude trouwen!
Ic sprac: 'Dat was voor enen keer,
Maer nemmermeer,
Maer nemmermeer!
Drinct Rhynscen wyn! Van hertenseer
En sterft gheen weduvrouwe!'

Die wonen bi den ouden Rhyn,
Si werden out begraven.
Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
Een dorstich hert te laven!
So ghi wilt lanc gheluckich syn,
Drinct Rhynscen wyn,
Drinct Rhynscen wyn!
Ten is gheen dranc als Rhynsce wyn
Een dorstich hert te laven!

Leeuwerik

Blijft gij nooit één blanken uchtend,
 Leeuwrik, zingen hier beneên,
 Die uw nachtelijk nest ontvluchtend
 Door de zilvren neevlen heen

Vleuglings vindt de gouden wegen
 Waar uw aadmen juichen wordt,
 Tot uw zang in vuren regen
 Naar de koele vore stort;

Zingt gij nooit de roode smarten
 Van den duistren aardenacht,
 Wordt het bloeden onzer harten
 Wel gestelpt, maar nooit verklacht?...

In het ijle blauw verloren
 Volgt mijn oog niet meer uw vlucht,
 Maar uw antwoord dwaast mijn ooren
 Met zijn zaligend gerucht:

Steeds, uit vreugd of smart gerezen,
 Heeft de ziel uw vreugd verstaan,
 En tot uwe vreugd genezen,
 Ons gemeen geheim geraên:

Alle smart omhooggedragen
 Meerdert vreugdes gouden schat:
 Slechts de vleuglen die ons schragen,
 Zijn van aardes tranen nat.

Oude wijn

Oude wijn van vreugd gekelderd,
Die, mijn late lust en lied,
Daaglijks op mijn tafel heldert
In verkristallijnd verdriet -

In het goud dat 'k had gedreven
Tot uw dronk aan jeugds festijn,
Heb ik aan mijn mond geheven
Andren, zwaren, purpren wijn;

Maar de lange stille jaren
Dat een god mij u onthield,
Zijt gij door bestendig klaren
Tot dit ijle goud verzield,

Dat, aan 't dorstig hart geschonken,
Met een nieuw herboren jeugd
Maakt der ziele zinnen dronken
Van der goden lichte vreugd...

Iedere drank vraagt eigen beker:
Zoetst en zuiverst bovenal
Drink ik uwe blijdschap zeker
Uit dit dun en broos kristal,

Oude wijn van vreugd gekelderd,
Die, mijn late lust en lied,
Daaglijks op mijn tafel heldert
In verkristallijnd verdriet.

September-dag op Walcheren

Als vlotgedreven van de kimmebanken
Die 't alom duin met sneeuwen koppen kronen,
Schuiven de wolken over 't blauw haar blanke,
Langs weide en hout haar schaduwen schablonen.

Op leêger akker laden statigranke
Boeren de bruine saamgeschoofde boonen:
Gerucht en roep in hoorbre rust verklanken
Den vreê van wie in wijde stilte wonen...

Maar wazen verte scheuren schelle schreeuwen:
Daar stuurt een grijze reus de ploegschaar door
Het stoppelveld achter zijn stoere zeeuwen:

Gierig naar 't aas in de opgesneden voor,
Volgt waaiertwiggend in het versche spoor
Gelijk een zilvren zog de zwerm der meeuwen.

In de manteling bij Domburg

In de spanne luwe stilte
In de wieg van 't glooiend mos
Lig ik: boven vaart de zilte
Zeewind over 't neigend bosch.

Al de toppen wuiveblinken
In der zonne gouden lust,
Wijl de dorre bladers zinken
Om mij heen tot rosse rust.

IJle vogelvluchten rissen
Achter weemlend twijgenweb;
't Zijn de meeuwen die gaan visschen
Met den wederkeer der eb...

Ieder jaar wordt sneller ouder,
Vroeger avondt elke dag, -
Maar mijn hoofd ligt aan uw schouder
En ik hoor uw harteslag.

Boven drijft het leven over,
En geen schijn of schaûw ontgaat:
Elke siddering in 't loover
Spiegelt over uw gelaat.

Als een god die zou beluistren
Aards gerucht uit hemels vreê,
Hoor ik uwen adem fluistren
Door de stem van wind en zee.

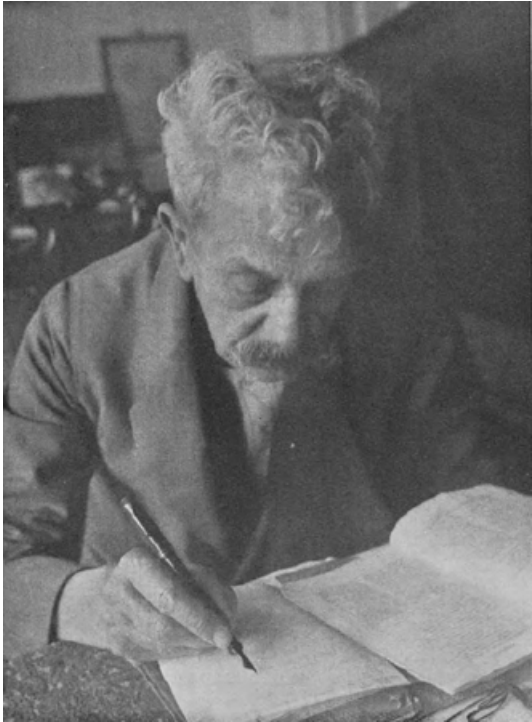

Foto W. Coret - Den Haag
De dichter werkend aan zijn Homeros-vertaling

Liedje

En kwam er morgen één getogen,
Die schooner is dan ik...?
- Dan won hij met den eersten blik
De liefde mijner oogen.

En rees - o wolk van smarte! -
Een aêr, dan ik meer trouw, meer goed...?
- Ook die vond zijn bestemde goed:
De liefde van mijn harte.

En kwam, als ook gebeuren kan,
Een stiller en een dieper man...?
- Zoo zou ook die zijn eigen,
Ziels liefde, krijgen.

En wat bleef mij bij name
Waar al bezit aan derden viel...?
- De liefde van mijn oogen, hart en ziel
Tezamen!

Pierrot moderne

Pourquoi, en nous expliquant, ne pas faire un petit bout de danse, tout
comme autrefois?

Le parfait maître de danse.

Wat is u aan mij gelegen?
Altijd was ik maar een dromer,
In den winter van den zomer,
Bij den zonschijn van regen -
Wat is u aan mij gelegen?

Ach die droomen en die waken,
Wonen mijlen uit elkander,
En vergeefs wil de één den ander
Tot zijn hartsgelijke maken -
De één moet droomen, de ander waken.

Die in zomermiddernachten
Uit het maanlicht zijn geboren,
Kunnen niet den dag behooren,
Moeten in de zon versmachten
Naar de zon der middernachten.

Korte schemeravonduren
In wier hart elkander raken
Zon en maan en droom en wake,
Waren wij elkaërs geburen,
Weinig schemeravonduren.

Had zich de avond kunnen lengen
In één dag van schemerduren,
Tot één nacht van zilvren uren:
Dag en nacht die zich vermengen
En ons broos geluk verlengen!

Ach hoe leed ik, lang en wakker!
Weken werden trage jaren.
En mijn hart wou niet bedaren:
O te droomen met een makker! -
Lange weken leed ik wakker.

O de felle wreede weelde
Die mijn droomloos hart doorbeefde,
Bittre dood dien 'k overleefde,
Die mijn hart doorsneed en deelde,
Maar tot nieuwer droomen weelde!.

Zie, mijn arm houdt u omvagen,
En uw hoofd rust aan mijn schouder.
Maar wij zijn een leven ouder
Sinds het avondbleek verlangen
Met zijn koorts ons hield bevagen.

Luister nog, laat mij verhalen.
Voelt gij niet hoe licht wij zweven,
Ieder in zijn eigen leven,
Met het rijzen en het dalen
Van harts hoorbaar ademhalen?...

't Wordt als een begin van droomen!
Als de horizonnen klaren,
Of de maan komt opgevaren -
Maar gij zijt het, die moet komen...
 't Is als een begin van droomen...

Iedren nacht zijt gij mijn eigen:
Schooner dan de helle dagen
U in 't licht te toonen wagen,
Zie ik u in droomen stijgen,
 Onvoorwaardelijk mijn eigen.

Won niet Adam zelf in slape
Uit zijn eigen vleezen zijde
Die zijn eenzaamheid bevrijdde?
Heeft de Droom haar niet geschapen
 Waar hij lijdzaam lag te slapen?

Trouw zijn u mijn blinde nachten,
En al de ontrouw uwer dagen
Komt hun helderheid niet vagen
Met een schaduw van gedachte -
 O mijn trouwe kuische nachten!

Machtger is de droom dan 't leven! -
Heeft de dag u ooit geschonken
Dees mijn oogen droomdoorblonken? -
Mij heeft u de droom gegeven
 Onverdeeld en voor het leven!

En mijn dood zal u niet derven;
Want ik heb u afgewonnen
Van de sterfelijke zonnen,
En den dood moet met mij sterven
Wat de dood niet kan verderven!

Liefde die zich niet kon geven,
Neemt alleen en wordt genomen:
Ik werd rijk bij schaamle droomen,
Gij bleeft arm in 't rijke leven:
Neem wat ik u niet kan geven...

Toch, dees sombre selenanthen,
Deze bloemen mijner oogen -
Ach, het lijkt een ijdel pogen
In den dag haar te verplanten
Naast uw gouden helianthen.

Zie, uw hoofd rust aan mijn schouder,
En mijn arm houdt u omvangen...
Koud en dood is jong verlangen.
En onwerklijker en kouder
Rust uw schoon hoofd aan mijn schouder.

Elk woont in een ander leven.
En wij dansen als twee dooden
Tegen 't vroege morgenrooden
Als de haan zijn sein gaat geven
En de sterren flakker beven...

Wat is u aan mij gelegen?
Altijd was ik maar een dromer,
In den winter van den zomer,
Bij den zonschijn van regen -
Wat is u aan mij gelegen?

Sonnet

Sponsae aeternae

Ik weet dat gij mij nog verschijnen zult,
 Zoo zeker als de bloemen wederkomen:
 Der dingen doove dek hebt gij genomen,
 Het donkre leven dat de steden vult,

Den winterwind die klaagt door dorre boomen,
 Ten sluier die uw eeuwgen glimlach hult...
 Ik zou gelukkig zijn, als slechts geduld
 Den slaap kon vinden om van u te droomen...

Een prins, te vroeg ontwaakt in wintermorgen,
 Dwaalt als een vreemde door zijn kille huis
 Tusschen de trage slaven die bezorgen
 Huns heeren dag met onbeheerd gedruisch, -

Zóo moet ik waken tot gij wederkomt
 En u nog eens in menschenaanschijn momt.

Geven en nemen

Zoo komt er nooit een eind aan 't geven:
Ik geef - maar wat ik geef, blijft mijn...
De wondre dingen van dit leven
Willen niet weggeschonken zijn.

'k Zocht u met schatten ongewogen,
En ledig keerde ik van de reis.
Ik look de blijdschap mijner oogen
In schemer van berooid paleis...

De schaamte sterfelijke bloemen
Die ik u in den avond bracht,
Met zooveel eeuwigs niet te noemen -
't Schoot vleuglen in den stillen nacht:

Ik waak bij de eerste morgenstralen,
Of gistren als een droom ontglee:
Ik wandel door de lichte zalen:
Elk ding is op zijn oude steê...

Geven is licht, maar o ontvangen -
Daar is geen werk zoo zwaar als dit.
En lange weeën van verlangen
Bereiden 't vluchtigste bezit...

Nu zult gij zelve moeten komen
En winnen wat u lust van 't mijn:
Het wil begeerd zijn en genomen,
Het wil niet weggegeven zijn!

Terra - vallis nimis amoena

Hoe scheidt nog ooit van hier,
 Van 't klare zonnevier
 De ziel, die wilde zwaan, nooit zat van trekken?
 Uit dit haar levend huis
 Waar stilte en windgeruisch
 Als echo zaalgen zang of zoeter zwijgen wekken?

Haar drift die nergens went,
 Die haat al wat zij kent,
 En enkel leven wil van wonders verschen honing,
 Vindt hier de oneindigheid
 Gelijk een tent gebreid,
 Verrukking eeuwig nieuw haar alledaagsche woning:

Zij ziet de sterren gaan,
 De wisselende maan,
 Geen schoone nacht is schoonen nacht gelijk te noemen. -
 Elk ander dagelicht
 Verlucht het aardgezicht
 Met nieuwer bloemen oogen, nieuwer oogen bloemen.

Zij groet in 't groene dal
 Gezellen zonder tal,
 Als zij gevangen in lijfs schoon-doorzichte leden: -
 O teêr geluk dat raadt
 Door oogelicht gelaat
 Der zustren schooner naaktheid in den schoonen kleede!

Alzijds heur liefde breekt
Den einder en ontsteekt
Lampen alom van zielen die haar wederminnen:
Geen hoek blijft onverlicht
In levens vergezicht,
Der zielen eindeloozen omgang voor Gods tinnen.

O wijde rondedans
Binnen de blauwe schans,
O kussen, spranken vuur in 't scheiden en ontmoeten:
Hun melkweg floerst den trans
Van dag en nacht met glans,
En trekt al levens leven mede in zalig moeten!

Hoe komt dan hier vandaan
De ziel, die teedre zwaan,
En windt zich los uit de armen harer groene moeder?
Hoe hoopt haar dorst en waar
Water zoo zoet en klaar?
Waar speurt haar honger kans op eeuwger voeder?

Wat ongekend verschiet
Van hemelsch chrysoliech
Breekt stervende oogen in zoo toemeloos verlangen,
Dat de onontkoombre dood
Haar wordt tot lieven nood
Die dwingt tot afscheid waar het hart wil blijven hangen?

Ik zag er grijs en oud, -
Zij lieten kind en goud,
En vouwden de eenzaamheid van haar verlaten handen.
Ik zag er jong en blij,
Zij traden uit de rei,
Alleen verlangens licht bleef in hare oogen branden.

Ik zag haar allen gaan
Als scheidden zij van waan
Naar heerlijkheid van onvermoede zekerheden;
De schoonsten scheidden 't reedst:
Als uit een huwlijksfeest
De bruid en brui gom gaat, zoo leken zij te treden...

Hier peilt geen wake of slaap
Zoo ver van aardes kaap
De stille diepten van der heemlen oceanen,
Dat ooit gedachte vond
Den grondeloozen grond
Dier nieuwe zaligheid waarvoor de starren tanen.

Daar is niet een die leeft
En daarvan konde heeft,
Geen stem die daarvan zingt: - al aardes stemmen klagen...
De ziel wil geen bescheid
Buiten haar zekerheid:
Het ondoorgrondlijk wonder dat lijfs oogen zagen:

Ik weet, als ik bewaar
Deze oogen diep en klaar,
Dat niets en nimmermeer hun blijdschap zal bedrukken;
Dat meest verheerlijkt gaat
Die hier het meest verlaat;
Dat vreugde keert tot vreugd, verrukken tot verrukken...

Ik weet, niets haalt van hier,
Van 't zoete zonnevier
De ziel, die rijzge zwaan, in alvergetend moeten,
Dan dat door ijlen dood
Hare oogen 't morgenrood
Van nieuwer liefde oneindgen zonneschijn begroeten!

Slaapwandelen

Ik doof de lamp -: klaarwakker ligt
 In manelicht
 Mijn late tuin al winters leêg,
 Aan de' overmuur aan 't eind van 't pad
 Staat nog de moerbeï ijl in blad
 Van dunste verven,
 En aan de maandroos vlinderveeg
 Zweeft nog een knop te sterven...

Door de verlichte stilte licht
 Uw blind gezicht,
 Uw bleeke handen vlammen voor u uit.
 Ik hoor het krimpen van de blaên
 Waar langs het perk uw voeten gaan,
 Ik hoor uw aêms geruchten
 Verdeinen op de hooge luit
 Der strakgespannen luchten...

Hoe drongt gij op dit weerloos uur
 Door deur en muur?
 Wat lichte droom geleidde uw donkren tast?
 Bleef in zijn verre heerschappij
 Uw hart niet meer gerust en blij?
 Wou zich uw macht bewijzen,
 Dat gij mijn eenzaamheid verrast
 Met onvoorspelde reize?...

Ik aan den duistren kant van 't raam
Stamel uw naam -
Geen klank ontbloeit: mijn lippen blijven stom.
Ik voel mijn armen vastgeleid
In roerlooze gebondenheid.
Zooals gij zijt gekomen -
Gij staat niet stil, gij kijkt niet om -
Zie ik u weggenomen...

Ik ben alleen: - klaarwakker ligt
In manelicht
De late tuin al winters leêg.
Aan de' overmuur aan 't eind van 't pad
Staat nog de moerbeï ijl in blad
Van dunste verven,
En aan de maandroos vlinderveeg
Zweeft nog een knop te sterven.

Oogenblik

Eén ding schonken mij
Onvoorwaardelijk
Uit hunnen overvloed
De eeuwige goden: het
Oogenblik.

Telkens een andere,
Altijd dezelfde toch:
O mijn beminde, hoe
Hebben mijn oogen u
Liefgehad!

Achter de glanzen der
Zonnige hemelen,
Onder de spiegels van
Oogen en zeeën
Zocht ik u.

Ver in de waken der
Eenzame nachten,
Over de grenzen van
Smarten en vreugden
Vond ik u.

Weg uit de branden van
Haat en van liefde,
Weg uit de kolken van
Dood en wanhoop
Redde ik u...

Nog naar uw willekeur
Treedt gij in maneglans,
Kleedt u in morgengloed,
Weeft uit de sterren uw
Wisselkleed -:

Achter der dagen
Luchtige lieflijkheid,
Diep in der nachten
Tastbare donkernis
Weet ik u -:

Schooner dan al uw
Spieglende schijnen,
Morgen- en avondgoud,
Melkwegs tintelend
Sluiergaas -:

Schoon als wanneer gij -
Waarom zoo zelden nog? -
Neêr naar mijn aangezicht
Neigt uw onzienelijk
Aangezicht,

Dat mijner oogen
Ademlooze afgrond
Staart in den peilloozen
Helderer nacht van uw
Oogenlicht,

Wijl onze zuivere
Stralende naaktheid,
Beurtlings verwonnen,
Beurtlings verwinnaar,
Worstelhijgt,

Totdat geslaafd in uw
Armen ik neêrzink, -
Tot u mijn overmacht
Wint in uw schoonheid,
Oogenblik...

Eén ding schonken mij
Onvoorwaardelijk
Uit hunnen overvloed
De eeuwige goden: het
Oogenblik.

In de sluis

Lief, ontwaak: de late sterren dooven
In den koelen morgenzucht,
En de leeuwrik uit onzichtbre hoven
Voer al door de lage lucht.

Met het binnenstuwend water rijzen
We in de alomme klaart:
Al de teekenen der heemlen wijzen
Op een gunstge vaart.

Moedeloos als ballingen vernachten,
Meerden we in verlaten sluis -
Zie met welk ontwaken ons de goôn bedachten
Of wij sliepen bij hen thuis:

Zoovele andren met ons zijn hun gasten,
Makkers naar een nieuw verschiet:
Diep uit bosch van tuig en masten
Heft een jonge stem ons oude lied!

't Water zwijgt. Ik hoor de winden loopen
Buiten langs de vrije rêe -
Aanstonds gaan de donkre deuren open
Op de morgenlichte zee!

De maan is al boven de seringgen

De maan is al boven de seringgen;
De stralen hellen de kruinen langs...
De nachtegaal houdt zich stil van zingen
Tot de hof verlucht staat van haar glans.

Tot de donkere tuin als een ijle beker
Tintelt vol licht, dof gouden wijn,
En als slaapwandelaars onzeker
De rozen ontwaken in den schijn...

Ik weet niet wat ik meer moet vreezen,
De nachtegaal met haar luide klacht,
Of de stille maan die droomt volrezen
Over de witte rozenpracht...

Laat doof en blind mij - ik kan niet dragen
Den telkens valschen dageraad...
Wanneer zal eindelijk mijn zon weêr dagen,
Die alle schemerschoon verslaat?

Die niets der wereld vragen

Die niets der wereld vragen,
 Dien gunt zij geen respijt
 Van hare blinde lagen,
 Van haar verdekten nijd:
 Die langs haar heen naar andre stad
 Redden huns harten donkren schat,
 Wier oogen en gedachten
 Niet op haar schijnschoon achten.

Met dek van roode rozen
 Bespant zij haren kuil,
 En lokt hun argelooze
 Vrijheid naar bittren ruil:
 Zij roept hen in haar booze klem
 Met eener moeder teedre stem,
 Geen minnaars tong kan halen
 Haar looze nachtegalen.

Die niet tot haar komt wijken,
 Hem volgt zij op den voet,
 Of ooit zijn trots bezwijke
 Voor bod van goud en goed:
 Dan, voor den ballast dien zij gaf,
 Steelt zij der ziel heur nooddruft af,
 Zij blindt hem 't licht der oogen
 Dat hij haar dienen moge...

Die alles te verliezen
En niets te winnen heeft,
Doet best met haar te kiezen
Den strijd zoolang hij leeft:
Zij houdt geen woord, ze ontziet geen band,
Zij kent geen eereijk bestand:
Haar listen overstrikken
Die zich tot vrede schikken...

Die strijdbaar zijn van minnen,
Die gaan in liefdes kracht,
Hen faalt zij te overwinnen
Met list en overmacht:
Zij sluimren licht, zij waken vast:
Zij worden nimmermeer verrast,
Die onbezwaard als droomen
Uit al gevaar ontkomen.

Ik zag de schemerlijven

Ik zag de schemerlijven
Van zwanen op het huiverspel
Van sombren spiegel drijven -
Ik wist, ik stond voor Tintagel...

Een vreemde wil dreef mij gevangen,
En hief mij over 't steile diep.
Ik gleed door poort en gangen
Waar alle klank en echo sliep.

Ik trad mijn hoge kamers binnen,
Eén starre leêgheid wakensmoê.
Een bleeke vrouw in armlijk linnen
Zag uit het kwijnend zilver toe.

Ik talmde als een die komt te nemen
En niet weet wat hij nemen moet:
Gewaden, ringen, diademen,
Het leek mij ongeeerlijk goed.

Ik bleef in doelvergeten poozen
Gesteund aan 't schemerbleek kozijn...
Een flauwe geur van welke rozen
Leefde op den matten maneschijn.

Mijn handen beefden te vergâren
Al wat daar nog van mij verbleef,
Den geur der doode jonge jaren,
Die op den dooven luister dreef.

Tusschen 't dorre goud

Tusschen 't dorre goud der doode blâren
Leeft alleen nog 't goud der chrysanthemem -
Kus mij als die niet meer afscheid nemen,
Die dwars door de kolken en gevaren

Van de wereld en hun donkre zelven
Zijn ontkomen naar de lichte stranden
En de rust der zieldoorschenen landen
Waar der sterren eeuwge heemlen welven

Over dood en leven, nacht en dagen,
En der zonne' en manen eendagskelken
Bloeien in den luister en verwelken
Zonder zijn oneindgen droom te vagen.

En geen scheiding weten die daar wonen,
En niets stoort den beurtzang hunner zielen
Waar de stroomen der geruchten vielen
In den wijden zeezang der aionen...

Kus mij als die niet meer afscheid nemen,
Die ontkwamen aan den ban der jaren -
Tusschen 't doove goud der dorre blâren
Vlamt alleen nog 't goud der chrysanthemem.

Kom ik tot u?...

Kom ik tot u?... Van waar gij zijt,
Reikt gij tot mijn verlatenheid
Den stillen steun van sterke handen.
Naar mij mijn eigen kracht ontzigt,
Voel ik uw kracht die me overneigt,
Weldadig blinde zon te branden.

Gij trekt en beurt mij aan uw hart
Over het huiverdiepe zwart
Onder mijn steunverloren voeten,
Of zonder dood de dood voorkwam
En in zijn groote duizling nam
Het leven dat hem durft gemoeten...

Als aan zijn moeders borst een kind
Zich overgeeft en de oogen blindt
Voor 't bonte vizioen der dagen,
Zoo weet ik (niemand buiten u
Houdt mij omvangen zooals nu)
Mij veilig en door u gedragen.

Paasch-avond

De schaduw overdauwt het gras
En koelt het heete stof...
Het graf is ledig als het was,
En eenzaam rijst de hof...

Wij hebben Hem den langen dag
Gezocht en staåg gemist.
Wij spraken menig die Hem zag,
En niemand die Hem wist...

Mijn ziel is ziek naar rust, maar rekt
Haar wake en kommernis
In vrees dat zij haar voeten strekt
En voelt hoe moê zij is...

Hart dat Hij zeker vinden zal,
Wat doolt gij her en der?...
De schemering verdekt het dal,
En Emmaüs is ver.

Kerstlied

Gij zijt nog nooit verschenen
 Zoo schamel in uw heerlijkheid,
 O Zon die werelds weenen
 Met uw onnoozle tranen wijdt -:
 Die kiest den schijn van eenen
 Geboorling die naar 't leven schreit.

Langs winterbleeke straten
 Op 't rijzen van den avondwind
 Vergaat uw stem te blaten
 Als een die nergens toegang vindt:
 Hoe komt gij dus verlaten,
 Een moederloos verstooten kind?

Wilt gij niet binnenkomen
 Nog vóór den donkren nachteval?...
 Uw plek is ingenomen
 In uwen armelijken stal -
 Maar hier is onderkomen
 Waar grage zorg u plegen zal.

Hier binnen dichte wanden
 Is alles voor uw komst bereid:
 De gele lampen branden,
 Het bed staat warm en wit gespreid -
 De huizen van ellende
 Zijn overvol voor de' eersten tijd.

De bleeke dooden hebben
Hun loome ligplaats overal;
In al de ruwe grebben
Van veld en bosch, van berg en dal,
In hun verkleumde krebben
Slapen zij zonder naam of tal.

Geen windslen kunnen stelpen
Den stroom van 't jonge roode bloed...
Wie reikt tot hongers stulpen
Het karig brood dat 't leven voedt?...
Kom gij en laat u helpen
Met onzen onnutte' overvloed...

Gij klaagt als een verloren
Ver in den ijlen schellen wind...
Gij zult niet naar ons hooren
Gelijk een eigenzinnig kind
Dat niet meer als tevoren
Vertroeteld zijn wil en bemind...

De zon gaat op en onder
En schijnt onze oogen droef noch blij,
En nooit vertraagt de donder
Die roept den ijdlen dood nabij -
En hemels lichte Wonder
Gaat aan ons ledig hart voorbij.

Gij zijt nog nooit verschenen
Zoo stralend in uw schamelheid,
O Zon die werelds weenen
Met uw onnoozle tranen wijdt -;
Die kiest den schijn van eenen
Geboorling die naar 't leven schreit.

Aan Willem Kloos

Een stille knaap was ik toen ik voor 't eerst
In lange teugen dronk den nieuwen wijn
Van uw doorgulde geestdrift bij den dood
Van hem die als de vroegste leeuwerik
Opschoot in 't eindlooze ondoorwielde blauw
Van Hollands hemelopen lentemorgen -
Een vreemde knaap die meer was met de dooden
Dan met de levenden, aandachtvergaan
In 't wijde zingen van der eeuwen lied
Dat met zijn oceaan van melodie
De aarde op haar vlucht omvangen houdt en draagt
Als 't suizlen van veelduizend vleugelen:
Stemmen van dooden, in hun zaligst uur
Ontbloeid tot zoo zoete verstaanbaarheid,
Dat nimmermeer de wind den toon vergeet,
En diepste stilte klank geeft van muziek
Die deze sterfelijkheid zoo teër beklagt
Dat al wat even schoon is, eeuwig wordt
In onvergankelijke saamhoorigheid...
Ik wist de paden die uit Hollands hart
Alle verrukkingen van vreugd en leed
Op moesten voeren tot dat breede koor,
Versperd en omgeleid tot engen doolhof
Uit wiens verstrengeling geen uitweg bleef.
En zooals een in 't alzijdsch ongebaande
Zijn weg zoekt en niet weet wat kant te gaan,
En hoort opeens van ver een stem die zingt
Zijns harten diepsten trek, zijn heimijkst heimwee,
Zooals men zingt in de' aanblik van zijn doel -

Zoo drong ik aan den leidraad van uw stem
Blindlings vooruit, en stond aan de' oever der
Oneindigheid, gelijk een kind voor 't eerst
Over den rand van 't duin de zomerzee
Ziet klimmen...

Verloren zoon

Wie heeft, dien zal gegeven worden, maar die niet heeft, van dien zal genomen worden, ook wat hij heeft.

Jezus

Met de' eersten opslag van den morgen rijs ik wakker,
En in verweerden spiegel van het venster schouw
Het schemerschamel beeld van tuin en bosch en akker,
Naakt onder 't dunne licht en huivrend in den dauw.

Vertrouwer was het in den onbezinbren droom mij.
Onwezenlijke vogels schallen overluid.
Een geemlijk vreemdling heeft mijn oogen ingenomen,
En kijkt als een verdwaasde op zijn oud leven uit...

Als in een doolhof keerde ik weder op mijn schreden.
De ruim gevierde vrijheid werd het strakke koord
Waarvan de snoeren, door mijn vingeren gegleden,
Mijn voeten hierheen bonden als de naald naar 't Noord.

O anders aan den einder van den balling lichte
De reede van dit landschap en zijn stralend doel,
Het vaste baken dat de duistre zielsgezichten
Niet met zich meêbedolven in slaaps zooren poel.

Lagen niet hier mijn weinge toevertrouwde ponden
Gezwachteld in den zweetdoek van mijn wrang verzet?
Welk ander kwam mij voor en heeft den schat gevonden?
En uitgeglommen kolen in zijn steê gebed?

Hoe vaak had zich mijn vrije glimlach voorgenomen
Tot u te keeren als haar lief keert tot een vrouw - -
En ik bleef dralen tot ik nu bij dwang moest komen
Met mom van nooddrift en in 't masker van berouw.

Wat dwingt de watervlotte drift van onze zielen
In de' omweg van bedrog en schijn, dat steeds te laat
Wij jammeren waar overrijp of onrijp vielen,
Nooit op Gods uur geplukt, de vruchten van de daad?

Achter den muur der dichtgestorte kim verloren,
Met mijn baar erfdeel dat 'k in armoë heb verkwist,
Blijven ziels nooddrift en jeugds amper toebehooren,
Al wat 'k wou sparen, en verdeed, en 't nimmer wist.

Gelijk de zwemmer die zijn kleêren vindt gestolen,
Zoo sta ik hulploos naakt en weerloos aan den kant,
Onder de vlamme pijlen die ik had ontscholen,
En als een dor riet smeul ik weg voor vreemden brand.

Waar zal ik mij verschuilen? Of waarmeê mij dekken?
De lompen mijner schaamte namen zij mij af.
Naakt blijf ik voor den teedren honger hunner blikken
In 't bonte feestkleed dat hun overmoed mij gaf.

De wortlen van hun liefde hebben mij gevonden,
En op mijn hartbloed als op olie teert haar vlam.
De geestdrift van hun deernis koestert mijne wonden
Als kostelijke rozen aan verdroogden stam.

O hart dat zelf uw deel van liefde ging veroovern,
Dat vroeg verwend losbrak uit weeldes lediggang,
Zie in uw onmacht, geef u zonder weêrstand over, een
Reê offerdier dat in zijn tooi vergeet den dwang.

Draag onverwoord uw waarheid die zij niet bevatten -
Wie die iets eeuwigs wint, is meer dan tusschending? -:
Dat al de oneindge goedheid die ze u waardig schatten,
Door uw onwaardig zelf heen naar een ander ging.

De dood van den adelaar

La grâce accorde-moi d'assister à ma fin.

De koelte van den avond streelt mij wakker en gevangen:
Nog eenmaal trekt de oneindigheid mij aan haar breede borst.
En in mijn hoofd verijlt de lichte koorts in zoet verlangen:
Tot laatste drift genezen stort ik uit den steilen horst.

De luchten zuilen onderschragen mijn vergeefsche vlerken.
Eén korte wiekslag voert mij boven woud en piek, en met
Oogen die bettelings zich in het bad der ruimte sterken,
Meet ik van schemerstil revier het huiverkolkend wed.

In het doorzichtig wad van paarlemoeren zee gezonken,
Op 't weeke zand van de' einder rust de zon en staart mij aan
Als een gebroken oog uit kas van purperen spelonken.
En als een vreemde witte vogel zweeft de smalle maan.

Een donker heimwee zuigt mij naar de grazefulpen schaûwen
Der dalen onder me, als altoos mijn weêrzin heeft beroerd
Zoo vaak met scherpen schampzwaai ik in mij ne teedre klauwen
Een uitverkoren mensenkind naar den hemel heb ontvoerd.

Hellen, afglijden voel ik uit al vlakker enger kringen
Mijn krachtonttakeld lichaam stuurloos op den flauwen wind,
En tegelijk al leven in mijn borst zich samendringen
Tot de' éenen veegen schreeuw waarin de ziel zich zelve ontbindt.

O goden in wier heilgen dienst mijn ijver nooit verflauwde,
Gunt aan den stervensdronkene zijn één gering solaas;
Vervult de bede van den knecht die stil op u vertrouwde,
Dat niets den grond der aarde raken mag dan mijn dood aas.

Rozen

Rooder ranken met elk jaar de rozen
 In steeds voller overstelpendheid -
 Heel uw luttlen levenstijd
 Neemt de taak die gij niet hadt verkozen!

Gingt gij haar niet kweeken tot zij waren
 Als uw hartbloed zelf zoo warm en rood
 Om beladen en bekranst te treden tot de scharen
 Als hun voorkeurloos genoot?

Ach hoe redde uw ongeduld de broze blijken
 Van een onvergankelijk schoon
 Waar uit open hof alzijds de wegen wijken
 Door der onverschillgen hoon?

Die gelooft, vertrouwt de levensterke zaden
 Op de wilkeur van den wind
 Aan 't getij en zijn genade en ongenade,
 Zeker dat de schoonheid overwint

Vroeg of laat, en ginds als hier waar op de dagverlaten
 Paden nooit de schemer dicht
 Of ik raad de veege schimmen van gelaten
 In de dekking van het late licht,

Menschenkinderen geluk- of smartgebroken,
 Eindlijk eindlijk op hun uur
 Onbewust tot bloemen zelf ontloken
 Voor één korten bloemeduur,

En zij dompelen en betten hunne werelooze
Oogen en hun naakte pijn
In den geur der dauwbezwaarde rozen
Om met God alleen te zijn.

Reizang van vrouwen onder de uitdeeling van brood

O aardes eêlste vrucht, o voedend brood,
Dat daaglijks van ons weert den harden dood,
Hoe vindt mijn hand de kracht u weêr te breken!
Uw smaak zal al mijn levensdagen zijn
In elk opstandig leed de medicijn
En mijn verharde hart in tranen weeken!

Ik heb éen smart geproefd, die feller is
Dan 't branden van uw zelfverduurd gemis,
De pijn die kleinre pijnen doet vergeten:
Eerst toen ik, eigen hongeren ten spijt,
Niet stillen kon der kinderen gekrijt,
Toen leerde ik u te geven en u te eten.

Reizang van burgers, terugkeerend uit de ballingschap

Gewijden door lijden, en dan gezaligd,
Mijn oogen die mogen mijn vaderstad
Weêrzien, met rijker zegen begenadigd
Dan blinde ballingschap verhoopte of bad.

In dalen van kwalen en bittere nachten
Bedroeft Gij, beproeft Gij, o God, Uw lam,
Opdat het straks verdragen mag Uw prachten
Van sterrebloesem en van zonnevlam.

Nog dreigen te stijgen op noodlots winden
De werkende zwerken van onweêr zwaar!
Wij kwamen thuis, nog niet om rust te vinden,
Maar om gereed te zijn in elk gevaar.

In weemoed en deemoed gedenkt de helden,
De vromen gekomen om lijf en bloed,
Die in de' onzekren strijd ons vergezelden,
Maar niet meer deelen in 't gewonnen goed:

Gevallen voor allen die nu nog lijden,
Een voorbeeld geoordeeld door elken man
Die niet vóór hij zijn vaderland bevrijdde,
De zoetheid van den vrede smaken kan.

Hart en land

Mijn hart wou nergens tieren
En nergens vond het vreê
Dan tusschen uw rivieren
Nabij uw groote zee,
Mijns harten eigen groene land
Dat voor mij dood en leven bant.

De wind zong door de boomen
Tot in mijn stille huis
De stemmen uwer stroomen,
Uw volle zeegeruisch:
Daar brak mijn hart in zangen uit,
Daar werd de stem van 't bloed geluid.

Wel hebt gij mij gegeven
Al wat ik andren bood.
Ik zong van dood en leven,
Van liefdes rijken nood:
Des harten teederste ademhaal,
Hij werd verstaanbaar in uw taal.

Al dieper zoeter wonder
Fluistert uw stem mij voor...
Laat mij niet sterven zonder
Uw levenwekkend koor!
De wind die in uw loover luwt,
Is 't afscheid dat mijn hart niet schuwt.

Alleen

Ik was een stil en eenzaam kind,
Eenzaam als geen -
Gij zongt voorbij als een stem in den wind:
Nu ben ik alleen, alleen.

Gij streekt voorbij als een schoone schijn -
Vanwaar? waarheen? -:
Wat kan ik zonder u beter zijn
Dan alleen, alleen?

Alleen met de zee die ebt en vloedt
Op haar gezetten tijd,
Met de maan die krimpt, met de zon die gloedt,
Met het gras dat dort en dijt,

Met de avonduren die zijn volbracht
Als de luide klok ze seint,
Met Orioon die laat in den winternacht
Rijst statig overeind - -

Soms denk ik nog hoe tijden her
Ik eenzaam was
Als zee en zon en maan en ster
En het naakte kuische gras.

Buiten den tijd en zijn bestier,
Een ledig nest
Hoog in den top van den populier,
Komt nooit mijn hart tot rust.

En alle dingen zijn eenzaam, en
Vloeien ineen -
Ik wil slechts wezen wat ik ben:
Alleen, alleen, alleen!

In mortem matris

Hoe hebt Ge Uw uur vooruitgeweten,
En stil Uw taak daarnaar gericht!
Elk krijgt zijn deel, elk krijgt zijn plicht
Naar diepst behoeven toegemeten.

Geen onzer nooden is vergeten,
En al Uw schemerdoen werd licht.
Hoe hebt Ge Uw uur vooruitgeweten,
En dit laatst voorbeeld ons gesticht!

Waar Ge onder ons hebt aangezeten,
Staat in den glans van Uw gezicht
Voorgoed de tafel toegericht
Om God in 't daaglijksch brood te eten...
Hoe hebt Ge Uw uur vooruitgeweten!

Liedje

Van anderen nam ik wat mij lustte.
Daar is ter wereld maar één bezit:
Elk ding valt toe aan den diepst beluste,
En al de dingen belijden dit.

Geen enkel ontging aan mijn verlangen
Zoodra ik het eerlijk had begeerd;
Geen heer of meester hield het gevangen,
En geen verbod heeft het verweerd.

Maar gij gaat mij altijd weêr verloren
Hoe meer ik mij op u bezin;
Gij wilt mij nimmer geheel behooren,
En geen gedenken sluit u in.

Zoo moet ik telkens tot u keeren,
En nimmer kom uit uw dienst ik vrij,
Of ik u ooit zal mogen leeren...
Want gij alleen, gij zijt van mij.

Uitblijvende lente

Wanneer komt de Westenregen?
En de zoete zonneschijn daarop?
Honderd wondren winterlijk verzwegen
Wachten hartediep in knop.

Zooveel jaren die almeer ontvankelijk
Uwen bodem murwden voor Gods zaad,
Stelden u te hulploozet afhankelijk
Van dit aardisch getij en zijn verraad.

Wat in liefdes hartdoorzonden morgen
Tierde tegen weêr en wind,
Moet gij moeizaam nu verspenen en verzorgen,
Oud, toekomstverloren kind,

Dat voor goed noch gunst u liet bewegen
Tot den wereldwijzen doodendans,
Altijd klaar om op te wegen
Heel uw nooddrift voor de schaamle kans

Om nog eenmaal in alzijdsch doordringen,
Binnenbloei in buitenbloei verbeeld,
Met den nachtegaal verwaasd te zingen,
Door den god in u bespeeld,

Tot hij breekt door de verbroosde wanden
Op zijn nieuw gevleugeld pad,
En gij zelf vergaat in schoonste schande,
Uitgewoond verworpen vat.

Domburgsch uitzicht

Opeens, met één blik te overbruggen, valt verslonken
De straklazuren Roompot tot een kronkelkreek
Voor 't land van Schouwen als verheerlijkt opgeblonken
En stralend aangedreven uit zijn nevelstreek:

De witte stranden en de breede berg der duinen
Met in zijn laatste plooi het kleine dorp beknelde,
De hoeven loofgepluimd binnen haar akkertuinen,
En verre bezigheid van volk en vee in 't veld.

De vuren bal der zon, al lossen en al bleeker,
Zinkt naar den zuivren zeeplas zonder avondrood;
En op uw komst gerust en van onze afspraak zeker,
Beheerscht de heldre geest zijn leven en zijn dood.

Gast vaardig open staan de stille wereldwijken
Voor dit verlangen dat nog nergens woning zocht.
Uw stem en glimlach mag mij overal bereiken
Als zonneshijn en wind op de' ongemoeiden tocht.

O korte kussen met voor gisteren en morgen
En voor- en achterland Gods grondloze eenzaamheid,
Zoetste verlorenheid waarin wij zijn geborgen,
Steeds uit onszelf gered en tot elkaër bereid.

Kwatrijn I

Hef ziel nog eenmaal op uit dit afgrondig
Bezinken: drijf met haar Uw spel uitbondig:
Schouder haar als Uw bontverschuurde spreij,
Zoo kostlijk van maaklij en zoo kortstondig.

Kwatrijn IV

Dees wereldgolf van duister en van licht
Vloedt door alle eeuwen op één kust gericht.
Ik hoor bij dag en nacht de verre brekers.
Maar nooit of nergens komt er land in zicht.

Kwatrijn V

O donkre klok ver van uw wijzerplaat,
Die rustloos telt en weet van vroeg noch laat,
En even opschrikt als door de eindeloosheid
Uw werkelijk uur zijn korte seinen slaat.

Kwatrijn XII

Wat wilt ge oplossen? Wat verklaren? Konde er
Leven bestaan buiten dit hachlijk wonder,
Dit steeds vernieuwd en nooit vervuld gemis
Van dan met God te zijn en dan weêr zonder?

Kwatrijn XV

Die hebben doorgevoeld en doorgedacht
Tot aan Uw eenvoud en Uw bloote pracht,
Wat kunnen ze anders dan U weêr versteken
In iets aannemelijks voor dit geslacht?

Kwatrijn XVIII

Ook hier al hebt Gij tot dit voorbeleven
Zoo ongenaakbaar schoon U uitgeschreven -
Geen bloem, geen menschehart, geen winterboom
Is in den vat van mijn begrip gebleven.

Kwatrijn XXI

O maskerdans van uitgebloede dooden,
Waar elke drift vervlakte in schijn en mode,
Tot niets bij machte na uw éene daad
Van eerst te kruisgen en dan te vergoden.

Kwatrijn XXVIII

Hoe weet ik ooit wat menschlijk goed en slecht is;
Wat bij hen ongelijk en heilig recht is?
Ik bleef in zooveel dingen achterlijk:
Gij leerde mij alleen wat schoon en echt is.

Kwatrijn XXXII

Zij ploegen, zaaien, wieden altijd door...
Elk jaar slaat op uit de onuitdelgbre spoor
Wat enkel dijt op schoonheids bloed en tranen,
Het eeuwig onkruid dat Uw luim verkoor.

Kwatrijn XXXXII

Eén kinderlach, één hartezuivre zucht
Die uit geluks benarring naar U vlucht,
Verreken al het brallen en het kermen
Van dit geslacht dat Uw geduld niet tucht.

Kwatrijn XXXXIII

Wat hebt gij daaglijks onvermoeid gezocht
Op werelds markt, en nooit iets thuis gebracht...?
- Ik heb alleen om liefdes vrijgeleide
Den Mammon met den Mammon omgekocht.

Kwatrijn XXXXVII

Gij komt als 't lust, en let op uur noch tijd,
En telkens treft Gij mij onvoorbereid,
En leert in leed en schaamte mij beseffen
Den kostelijken duur van de eeuwigheid.

Kwatrijn XXXXVIII

Ik ben maar half bij alles wat ik doe.
Van 't onverbiddlijk daaglijksch stukwerk moê,
Hoe kan in duizend levens ik volbrengen
Eén taak voor U die vraagt alleen naar hoe?

Kwatrijn L

Hier al houdt stand in dit ons wrak geheugen
Enkel wat schoon is; al het andre is leugen.
Dat 'k nooit iets schoons vergat, blijft de éene borg
Om toch nog voor Uw eeuwigheid te deugen.

Kwatrijn LIII

Wat was in haat en doodslaag, weêr en wind,
Bij honger en bij dorst uw schut en sint,
Onnoozel hart, uit liefdes huis gebannen...?
- 'k Heb met en tegen alles in bemind.

Kwatrijn LVI

Wij leefden maar nadien en vantevoren.
Gij leert ons pas aan 't oogenblik behooren.
Die in Uw lichten morgen wonen mag,
Wordt elken ademtocht uit U herboren.

Kwatrijn LXI

Uit kleinst gegeven zuiver U bezinnen
In 't arm geduld van steeds opnieuw beginnen!...
Wel is het leven kort en lang de kunst:
Wie mag één liefde hier ten einde minnen?

Kwatrijn LXIII

Ons spreken stond om 't eerste woord verlegen.
Alleen ons zwijgen won naar U zijn wegen.
Op elke tong waarin de mensch zich uit,
Heeft zwijgen duizend tongen meêgekregen.

Kwatrijn LXVII

In onverstand hebben we U eens bezeten;
Wij waren rijk en hebben 't niet geweten.
Zooals een kind dat eens een moeder had,
Kunnen we U enkel met onszelf vergeten.

Kwatrijn LXXV

Vergeef, vergeet wat ooit mijn lippen morden.
Stel op den reddeloozen boedel orde.
Als wie een ouden minnebrief verscheurt,
Laat alles tusschen ons weêr stilte worden.

Kwatrijn LXXVIII

De laatste ruil heeft alles weêr vergoed
Wat ik in lust en nood had ingeboet.
Met de andren bleef ik als met broêrs en zusters...
Gij eerst hebt mij bemind in merg en bloed!

Kwatrijn LXXXI

Om 't even of Gij mij of andren stuurt
De kleine blijken dat Gij zijt en duurt:
Een kind aan zee geboren en getogen
Houdt vreê zoolang 't zijn zee voelt in de buurt.

Kwatrijn LXXXIII

Wij hebben buiten elk contract gediend;
De nooddruft van nog armren nooit vertiend.
Wij wachten niets van een voldanen meester,
Maar alles van den roekeloozen Vriend.

Kwatrijn LXXXV

O vastheid in dit wisselziek verraad,
Dat alles tusschen ons op vrede staat,
Zoolang Gij aan dit hart om voor te sterven
Eén eenig ander menschart overlaat!

Kwatrijn LXXXVII

Gij laat mij nimmer in den steek: Uw groeten
Brenge de duizenden die mij gemoeten:
Zij weten zelf niet van hun boodschap af,
Maar woordlijk dragen ze over wat zij moeten.

Kwatrijn LXXXX

Die schoon is, taalt niet naar een ander kleed.
Rijk is alleen die geld en goed vergeet.
Toen 'k aan den dood niet dacht, was 'k rijp tot sterven;
Nu 'k duizend dooden sterf, kom 'k niet gereed.

Kwatrijn LXXXXV

Daar is niets zaligend als U verwachten
De stille dagen en de korte nachten...
Hoe kan ziel weten nog van uur of tijd,
Als zij met U mag wezen in gedachten?

Kwatrijn LXXXXVIII

Mijn oog voorvoelt het scheren van de vlijm
Door 't laatste vlies dat 't scheidt van Uw geheim.
Al lichter wordt 't geduld van zijn verlangen:
Eén teeder zinnen op zijn stervensrijm.

Kwatrijn C

Wegsterft het dun geteem der koppelaars...
Wegbleekt elk schamel dek, aardsch en onaardsch...
Niets dan de leêge bruggen van de scheemring
Tusschen den nachtmot en zijn sterrekaars.

Alphabetische volgorde der beginregels

*	blz.
Alleen van vele broedren over	36
Als de aard nog nat is	16
Als vlotgedreven van de kimmebanken	79
Bermherticheit ghi wondercruut,	73
Blijft gij nooit één blanken uchtend,	77
Daar is niets zaligend als U verwachten	134
Daar steekt de nacht op en de zwarte wind	31
-	
Dauw en tranen komen	26
De dag lag bleek neêr op bleeke sponde.	9
De dag staat als een maal bereid.	25
De koelte van den avond streelt mij wakker en gevangen:	114
De laatste ruil heeft alles weêr vergoed	132
De maan is al boven de seringen;	99
De schaduw overdauwt het gras	105
Dees wereldgolf van duister en van licht	126
Die bij den avondval als aan taveerne	50
Die grote sonne, die mane,	71
Die hebben doorgevoeld en doorgedacht	127
Die niets der wereld vragen,	100
Die schoon is, taalt niet naar een ander kleed.	134
Die wonen bi den ouden Rhyn,	75
Dien de blinden blinde smaden,	56
Eén ding schonken mij	95
Eén kinderlach, één hartezuivre zucht	129
Een stille knaap was ik toen ik voor 't eerst	109
En kwam er morgen één getogen,	81
Geluk heeft ook zijn stormen: onder blauw	51

Gewijden door lijden, en dan gezaligd,	118
‘Gij hebt haar gekend als kind?	44
Gij komt als 't lust, en let op uur noch tijd,	129
‘Gij kunt niet raden met wat liefde wonderbaar	29
Gij laat mij nimmer in den steek: Uw groeten	134
Gij zijt nog nooit verschenen	106
Hef ziel nog eenmaal op uit dit afgrondig	126
Het dunne zand van sluimering	40
Het maanlicht vult de zuivre heemlen	66

*	blz.
Hier al houdt stand in dit ons wrak geheugen	130
Hoe hebt Ge Uw uur vooruitgeweten,	122
Hoe laat is 't aan den tijd?	47
'Hoe over 't brandend blind bazalt	38
Hoe scheidt nog ooit van hier,	89
Hoe schijnt van avondstrand	23
Hoe weet ik ooit wat menschlijk goed en slecht is;	128
Ic hadde in myns herten hovekyn	69
Ik ben maar half bij alles wat ik doe.	130
Ik denk aldoor aan rozen,	22
Ik doof de lamp -: klaarwakker ligt	93
Ik was een stil en eenzaam kind,	120
Ik weet dat gij mij nog verschijnen zult,	87
Ik zag de schemerlijven	102
In de spanne luwe stilte	80
In drooggevallen kil weinige pinken	52
In nachtschaduw	14
In onverstand hebben we U eens bezeten;	132
Kom ik tot u?... Van waar gij zijt,	104
Kom niet, Schoonheid, eer we u zijn bereid	33
Laat mij nimmermeer berusten,	30
Laat nimmer af te vragen	62
Lief, ik kan niet om hem weenen	65
Lief, ontwaak: de late sterren dooven	98
Met de' eersten opslag van den morgen rijs ik wakker,	111
Minnen is beter dan bemind te worden,	54
Mijn bleeke denken dwaalt tot u door diepe nachten	11
Mijn hart wou nergens tieren	119

Mijn oog voorvoelt het scheren van de vlijm	135
Nu gij ver wègzij, komen al de nachten	13
Nu kom ik elken nacht, Moeder, slapen bij u thuis:	60
O aardes eêlste vrucht, o voedend brood,	117
O donkre klok ver van uw wijzerplaat,	126
O land van bergen, in wat drang naar vreugde	19
O liefde, liefde, die als lijden zijt,	10
O maskerdans van uitgebloede dooden,	128

*	blz
O te luistren naar de zee,	45
O vastheid in dit wisselziek verraad,	133
Om 't even of Gij mij of andren stuurt	133
Ons spreken stond om 't eerste woord verlegen.	131
Ook hier al hebt Gij tot dit voorbelevē	127
Opeens, met één blik te overbruggen, valt verslonken	125
Oude wijn van vreugd gekelderd,	78
Rooder ranken met elk jaar de rozen	115
Spreek over dit leed niet, geef het geen naam.	12
Stil, wees stil: op zilvren voeten	59
Tusschen 't dorre goud der doode blâren	103
Uit kleinst gegeven zuiver U bezinnen	131
Uw jonge melodieënvolle vingers	49
Uw oogen waren er niet,	21
Vader wiens strenge stem gebood of bad,	53
Van anderen nam ik wat mij lustte.	123
Vergeef, vergeet wat ooit mijn lippen morden.	132
Waar tijd en eeuwigheid elkaêr beroeren,	55
Wanneer komt de Westenregen?	124
Wat hebt gij daaglijks onvermoeid gezocht	129
Wat is u aan mij gelegen?	82
Wat was in haat en doodslaag, weêr en wind,	130
Wat wilt ge oplossen? Wat verklaren? Konde er	127
Wegsterft het dun geteem der koppelaars...	135
Wij die onze eenzaamheid	67
Wij hebben buiten elk contract gediend;	133

Wij hebben ons vandaag verlaat!	57
Wij leefden maar nadien en vantevoren.	131
Zingen, lief, is zich belijden	58
Zoo komt er nooit een eind aan 't geven:	88
Zij ploegen, zaaien, wieden altijd door...	128